

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра загальної математики та методики навчання інформатики

На правах рукопису

ПРОЦІК ТЕТЯНА СЕРГІЇВНА

**ПРОЕКТУВАННЯ І РОЗРОБКА ПЕРСОНАЛЬНОГО БЛОГУ
ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ**

Спеціальність: 014 «Середня освіта (Інформатика)»
Освітньо-професійна програма Середня освіта. Інформатика
Робота на здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Науковий керівник:

Федонюк Анатолій Ананійович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент кафедри загальної математики
та методики навчання інформатики.

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № _____
засідання кафедри загальної математики
та методи навчання інформатики від
_____ 2024 року

Завідувач кафедри:
_____ доц. Хомяк М. Я.

ЛУЦЬК – 2024

Зміст

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРОЕКТУВАННЯМ І РОЗРОБКОЮ ПЕРСОНАЛЬНОГО БЛОГУ ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ	7
1.1. Основні відомості, що стосуються поняття блогу.....	7
1.1.1. Історія створення і розвитку блогів	7
1.1.2. Функціональні можливості блогів	13
1.1.3. Класифікація блогів за різними ознаками	17
1.1.4. Переваги блогів над іншими інформаційними технологіями..	23
1.2. Персональний блог викладача як засіб активізації та оптимізації навчального процесу	28
1.3. Огляд та аналіз існуючих персональних блогів викладачів інформатики.....	31
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБКИ ПЕРСОНАЛЬНОГО БЛОГУ ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ.....	36
2.1. Постановка задачі та вимоги до персонального блогу викладача інформатики	38
2.2. Визначення моделі розробки персонального блогу	40
2.3. Обґрунтування вибору інструментальних засобів для розробки персонального блогу викладача інформатики	42
2.4. Особливості реалізації розробки блогу	43
2.5. Основні режими функціонування персонального блогу	57
2.6. Організація тестування та налагодження блогу.	65
2.7. Рекомендації з використання та впровадження розробленого блогу	67
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Використання інноваційних технологій у сучасному суспільстві стає необхідною умовою практично в будь-якій сфері діяльності людини, а особливо в науці, освіті, виробництві. Стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) дедалі швидше змінює орієнтації сучасного суспільства і ставить перед освітою завдання щодо опанування та володіння новітніми засобами та технологіями як у процесі навчання, так і в подальшому житті. У зв'язку з цим особливого значення набуває переорієнтація мислення сучасного викладача на усвідомлення принципово нових вимог до його педагогічної діяльності, готовність використовувати ІКТ як важливий навчальний ресурс. Впровадження ІКТ у навчальний процес дозволяє успішно розв'язувати складні педагогічні завдання, застосовувати в роботі проблемно-орієнтоване навчання в індивідуальному ритмі кожного студента, здійснювати контроль успішності новими інтерактивними методами, забезпечувати розвиток комунікативних, творчих знань, потреб у самоосвіті.

Одним із ефективних засобів реалізації даних завдань сьогодні служить активне використання різних мережевих сервісів Інтернету як на заняттях, так і в позанавчальний час. Для успішної роботи викладачу необхідно не тільки самому активно використовувати сучасні інформаційні технології, але й забезпечити їх активне застосування студентами. У цьому напрямку останнім часом досить широкого поширення отримало проектування та ведення викладачами персональних блогів.

Слід зазначити, що у рамках освітнього процесу блоги є своєрідним засобом формування комунікативної компетентності його учасників, які спілкуються між собою, обмінюються власними думками на різні теми, приймають участь в одній справі. Блоги освітньої тематики призначені для забезпечення або супроводу навчального процесу, а саме для: обговорення прочитаного (щоб спонукати студентів письмово висловлювати свою думку); обміну думками з актуальних проблем та складних питань, розглянутих на занятті; спільної роботи над проектом студентів різних груп; моніторингу

виконання студентами домашніх завдань або самостійної роботи тощо [44, с.34]. Створення персонального блогу викладача-предметника дозволяє трансформувати існуючу освітню систему і перейти від групового до індивідуального особистісно-орієнтованого навчання, краще організувати навчально-виховну діяльність на занятті, підвищити пізнавальну активність і навчальні досягнення студентів. Саме тому створення та використання персонального Інтернет-блогу є однією з важливих форм роботи сучасного викладача.

У наукових дослідженнях останніх років теоретичні аспекти використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі розв'язують такі науковці, як І.Богданова, С.Буртовий, В.Вембер, С.Литвинова, Л.Панченко, О.Глазунова, Н.Морзе, О.Резіна, Н.Балик, Н.Дементієвська, А.Забарна. Останнім часом з'являється і багато досліджень, присвячених розробці і наповненню персонального учительського блогу. Це роботи С.Лабудько, В.Волхонського, Є.Горного, К.Захарова, Н.Курчакової, В.Осадчого, І.Табарчук, Н.Прудкої, Н.Вінницької, С.Стельмашук та інші. Н.В.Морзе та О.Г.Глазунова стверджують, що «служби та сервіс мережі Інтернет (WWW, електронна пошта, пошукові системи, тематичні каталоги, освітні портали, блоги) можна використовувати для організації навчання студентів за різними формами» [30, с.146].

Саме вимоги часу та інтерес до проектування, розробки й особливостей застосування персонального блогу викладача, використання блогів викладачами в процесі їх співпраці та взаємодії зі студентами забезпечують **актуальність даної теми.**

Метою роботи є проектування і розробка персонального блогу викладача інформатики.

Для досягнення поставленої мети слід виконати наступні **завдання:**

1) розглянути та проаналізувати теоретичну літературу, що стосується поняття блогу, історії розвитку блогосфери, класифікації та функціональних можливостей блогів;

2) дослідити особливості ведення персонального блогу викладача як засобу активізації та оптимізації навчального процесу;

3) розглянути та проаналізувати існуючі персональні блоги викладачів інформатики;

4) на основі зроблених спостережень і висновків спроектувати та розробити персональний блог, визначивши модель розробки, обґрунтувавши вибір інструментальних засобів, описавши особливості його реалізації, використання, тестування та налагодження.

Об'єктом дослідження є технології створення та ведення блогів..

Предметом дослідження є методи, засоби та технології проектування і розробки персонального блогу викладача інформатики для підтримки навчального процесу, поширення освітнього контенту та інтерактивної взаємодії з учнями.

Практична значимість роботи полягає в тому, що розроблюваний блог може використовуватись для:

- ефективного застосування інформаційних та комунікаційних ресурсів Інтернету для досягнення знань з дисципліни;
- узагальнення та поширення власного накопиченого досвіду;
- підвищення кваліфікації через ефективну взаємодію з колегами;
- задоволення потреби освітнього середовища у дистанційному спілкуванні (з викладачами, студентами та їх батьками).

Теоретичні аспекти, досліджені і в роботі, а також зроблені висновки та узагальнення можуть стати корисними для викладачів, учителів інформатики та педагогів, які прагнуть впроваджувати сучасні інформаційні технології з метою вдосконалення навчального процесу. Також вони будуть корисними для студентів закладів вищої освіти, школярів під час вивчення інформатики, а також для користувачів Інтернету, які проявляють зацікавленість у цій дисципліні.

Результати роботи пройшли апробацію на Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Development of Education, Science and Business: Results 2024» 11-12 грудня 2024, м. Дніпро.

РОЗДІЛ 1.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПИТАНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ПРОЕКТУВАННЯМ І РОЗРОБКОЮ ПЕРСОНАЛЬНОГО БЛОГУ ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ

1.1. Основні відомості, що стосуються поняття блогу

1.1.1. Історія створення і розвитку блогів

У сучасному Інтернет-просторі особливе місце серед усіх типів Інтернет-ресурсів займають блоги, кількість яких з кожним роком збільшується. На заході блоги з'явилися раніше, що пов'язано з більш швидким розвитком Інтернет-послуг та їх доступністю для пересічних людей. В Україні масове захоплення блогами почалось у 2007-2008 рр.

За визначенням, яке подане у словнику Merriam-Webster, блог – це «сайт, на якому хтось пише про свої переконання, діяльність та досвід» [51]. За даними 2004 року цього ж сайту слово «блог» стало словом року.

Тлумачний онлайн-словник Slovnyk подає таке пояснення цього терміну: «Блог – це веб-сайт, основний зміст якого – записи, статті або інші форми даних, що регулярно додаються (характеризується короткими записами тимчасового значення); мережевий журнал подій; для блогів характерні записи, відсортовані у зворотньому хронологічному порядку (останній запис зверху); блоги зазвичай публічні і передбачають сторонніх читачів, які можуть вступити у публічну полеміку з автором (у відгуках до блог-запису або на своїх веб-сайтах)» [53].

Поступово інформація, яку автори публікували у блогах, вийшла за межі приватного спілкування з друзями і набула масового характеру. Відповідно у авторів блогів виникла потреба звертатися до більш широкої аудиторії та обмінюватися думками з питань, що хвилюють суспільство. Відтак блоги зазнали значної трансформації. Сьогодні це не лише особисті щоденники з інформацією про автора, а й новий засіб масової інформації та комунікації. Для

ведення власного блогу сучасним блогерам доступна велика кількість платформ і форматів, тому якихось стандартів того, як блог повинен виглядати, немає.

Перше тлумачення слова «блогінг» було досить неоднозначним. Пізніше з'являються означення «веб-блог», «особиста Інтернет-сторінка» і «онлайн-щоденник».

Визначити точну дату появи блогінгу як явища досить складно, але вона припадає на першу половину 90-х. Блогів того часу зараз не знайти, оскільки не існувало онлайн-рейтингу блогів і їх ніхто не архівував. За версією «Вікіпедії», перший блог - це серіал «Бред-Соціум», що з'явився в 1994 році [49].

Багато з перших блогерів (хоча такого поняття тоді ще не існувало) були тими людьми, хто рано усвідомив важливість «всесвітньої павутини». Один з них – Джастін Холл, який у 1994 році створив свій невігядливий блог, що складався з оглядів прикладів HTML, які траплялися йому в Інтернеті. Цього, однак, було достатньо, щоб New York Times назвав Холла «батьком-засновником особистих блогів» [52]. У 1997 році Джон Барджер, засновник сайту Robot Wisdom, увів нове слово для опису мережевих щоденників в Інтернеті - «веблог».

Людей, які ведуть блог, прийнято називати блогерами, сукупність усіх блогів Інтернет-мережі – блогосферою. Слово «блогосфера» було придумане публіцистом Бредом Грехемом 10 вересня 1999 року як жарт. Як термін воно увійшло в обіг через три роки, в Інтернет воно також прийшло в 2002 році.

У 1999 році були запущені платформи Blogger і LiveJournal «Живий Журнал». Запуск Blogger.com сприяв зростанню популярності блогінгу, а сам сайт сподобався користувачам завдяки зрозумілому і зручному інтерфейсу. У лютому 2003 року він був придбаний Google і до травня 2007 був повністю перенесений на його сервери.

Першим російськомовним користувачем «Живого Журналу» вважається linker, чий щоденник був створений 27 листопада 1999 року і мав номер 666 в базі даних. «Живий Журнал», за даними його ж статистики, мав високу відвідуваність [50]. У 2011 році користувач Адам Контрас виклав в Інтернет

перший пост в блозі, що містив відео. У листопаді 2003 року з'явилося слово «влоги», утворене від злиття слів «відео» і «блог». Такий формат ведення блогу став згодом дуже популярним і залишається таким до теперішнього часу.

У 1999 році з'явився один з перших автономних блогів Інтернету - Тyпу4ок Goblina, що належав Дмитру Пучкову, більш відомому в Інтернеті як Goblin. Самого поняття «автономний блог», він же standalone blog, в Інтернеті тоді не існувало. Згодом блоги такого формату найчастіше створювали колишні користувачі популярних блог-платформ через неузгодженість із політикою адміністрації таких ресурсів [48].

2002 – важливий рік в історії блогінгу. Так, у лютому 2002 року почала роботу компанія Technorati, відома своєю пошуковою машиною для англomовних блогів. У цьому ж році з'явився рух мам-блогерів, де вони ділилися досвідом виховання дітей і відповідали на запитання передплатників. У серпні Google запустив сервіс Google AdSense, що дозволяв пов'язувати певний блог з відповідною його тематиці рекламою (на вибір автора блога). Відомі бренди почали надсилати блогерам свої продукти на огляд. Завдяки AdSense з'явилася можливість монетизувати свій блог, і незабаром блогінг з хобі перетворився в бізнес. Для топових блогерів він став основним способом заробітку.

У 2003 році були запущені платформи для блогінгу TypePad і WordPress, і кількість блогерів продовжила збільшуватися. У серпні почав роботу сайт Myspace, який поєднував у собі блог-платформу і соціальну мережу. Відмінною особливістю Myspace також стала його музична спрямованість: на сайті можна було прослуховувати аудіозаписи відомих виконавців, які вели там свої сторінки, а аматорські групи могли викладати свої кліпи та пісні. Російськомовна версія сайту з'явилася в 2008 році, але вже в 2009 році було оголошено про закриття сегмента російською мовою зі збереженням інтерфейсу і профілів російських користувачів, і Myspace знову став англomовним.

Незважаючи на те, що відеоблоги вже існували, платформи, призначеної спеціально для ведення такого типу блогів, не було. У 2005 році був запущений YouTube, проте в той час він був сайтом знайомств, де люди розповідали про себе в коротких відео. Поступово сайт прийшов до того виду, до якого ми звикли, почавши залучати творців відеоконтенту. Російськомовна версія YouTube з'явилася в 2007 році і сайт швидко став набирати популярність [48].

У 2006 році був запущений Twitter і написання постів у 140 символів швидко стало дуже популярним. «Твіттер», по суті, заклав основи мікроблогінгу. Російськомовна версія сайту з'явилася в 2011 році.

Популярність блогів, у тому числі і мікроблогів, зумовила і незліченну кількість образливих коментарів. Це змусило Тіма О'Райлі, одного з головних ідеологів Web 2.0, створити «Кодекс блогера» як відповідь на образи в блозі. Ось деякі правила цього кодексу:

- слід брати на себе відповідальність не тільки за власні слова, а й за коментарі, залишені у особистому блозі;
- анонімні коментарі необхідно видаляти;
- намагатися ігнорувати «тролів»;
- засуджувати тих, хто поводить себе неприйнятно;
- не писати в Інтернеті того, чого не сказали б людині в обличчя [48].

Світова блогосфера у той час досягла солідних розмірів. За даними одного з провідних англомовних блог-пошукачів Technorati.com, на вересень 2006 року в світі було більше ніж 54 мільйони блогів.

У 2007 році Yandex запустив власну блог-платформу Ya.ru Спочатку реєстрація на сервісі була доступна тільки за запрошеннями, пізніше він став доступний всім бажаючим. У 2014 році Yandex оголосив про закриття ресурсу у зв'язку з падінням популярності – в місяць оновлювалося всього 0,3% щоденників, і 28 липня сервіс припинив роботу.

У 2011 році Google вніс зміни в алгоритм «Панди» (алгоритм для підвищення якості результатів пошуку), які також вплинули на блогерів. Метою

змін було зниження рейтингу сайтів зі слабким контентом. Ці зміни вдарили по популярності блогерів, чий контент був визнаний Google недостатньо якісним.

У рейтинг 10 найбільш відвідуваних сайтів 2015 року увійшли дві блогінг-платформи: YouTube (3 місце) і Twitter (8 місце), і їх популярність невинно зростала [48].

Що ж стосується української блогосфери, то за даними Yandex, станом на кінець 2009 року вона налічувала більше півмільйона блогів, з яких активними (тобто такими, що оновлювались хоча б раз на три місяці) є 15 % [49].

Найпопулярніша платформа серед українських блогерів — це LiveJournal. Станом на 2010 р. кількість блогів у LiveJournal, у профілі яких заявлена Україна як місце проживання власника блога, становила близько 256 тис. Окрім того, наявна певна кількість блогів на інших платформах, — англомовних та російських (Blogger.com, LiveInternet.ru, Diary.ru, Mail.ru, Twitter), спільнота stand-alone-блогерів та кілька спільнот на українських блогерських платформах (Bigmir.net, Blox.ua, Meta.ua, Hiblogger.net, Vkursi.com). Поширена практика створення блогів серед українських Інтернет-видань — свої блоги відкрили сайти «Кореспондент», «Українська правда», «Новинар».

У травні 2007 року був започаткований проект Blogreader, який перший в українському Інтернеті висвітлював українську блогосферу, її головні події та новини.

У лютому 2008 року світ побачив проект, який так і називається — Українська Блогосфера (blogosphere.com.ua). Метою цього проекту став розвиток української блогосфери, а в першу чергу — її автономної частини: самостійних українських блогів, створених на власних хостингах з допомогою CMS на зразок Wordpress чи подібних.

У квітні 2010 року стартував блогівий проект Vkursi.com — перша українська мережа авторизованих блогів напівзакритого типу. Реєстрація нових користувачів тут можлива виключно через електронне запрошення дійсних дописувачів, у мережі дозволено реєструватись тільки під справжніми іменем та прізвищем, заборонено передрук чи публікацію неавторських матеріалів.

Vkursi.com є відкритим до читання для незареєстрованих користувачів, тоді як можливість коментування обмежена колом зареєстрованих авторів. Серед блогерів Vkursi.com — переважно журналісти, літератори, громадські активісти, студенти та політики з кількох українських областей. У жовтні 2010 року блогосфера Vkursi.com розпочала ексклюзивні чат-конференції з відомими людьми України [49].

У грудні 2010 року народився проект TechnoNews (texnonews.com) – перший блог про мобільні пристрої українською мовою. Цього ж року почали вести особисті блоги багато українських письменників.

У жовтні 2015 року відеоблогери з України на сайті YouTube об'єдналися в компанію україномовних блогерів, яку назвали «YouthTube». Її мета – консолідувати зусилля для створення якісного розважального контенту українською мовою, який в майбутньому зможе конкурувати з російськомовним YouTube та українськими блогерами, що розмовляють російською.

Наприкінці 2015 року серйозно вплинув на ринок блогінгу стрімінг – формат прямого online-ефіру, який багато блогерів почали включати в список своїх постійних інструментів, а клієнти і замовники – у список вимог і побажань. Відпала потреба у важкій апаратурі, спеціальному софті, обробці контенту на комп'ютері. Всього за рік стрімінг став загальноприйнятим форматом практично на всіх майданчиках: Facebook у стрічках організовував ексклюзивні онлайн-покази, «ВКонтакте» проводили прямі ефіри з відомими людьми та бізнесменами, «Однокласники» створили віртуальний світ на зразок технології Smart-TV. У 2017 році розвиток відеоблогінгу дістав апогею [47].

З початку 2018 року для розвитку блогінгу є характерною потреба в експериментах: нові формати, майданчики, змішування стилів і механік – потрібно було пробувати нове і оцінити, як контент заходить у аудиторію, наскільки він зрозумілий і відповідає інтересам рекламодавця.

На сьогоднішній день світова блогосфера в цілому, та українська зокрема активно розвивається. Сприяє цьому масове використання Інтернету,

доступність сучасних гаджетів та велика зацікавленість користувачів всесвітньої мережі таким способом комунікації. Зараз кожна компанія прагне до того, щоб завести собі блог і наповнити його якісним контентом. Блогери з великою аудиторією прирівнюються до ЗМІ, їх слово і думка мають вагу; бренди залучають їх до співпраці для розробки нових продуктів. Блог тепер – це не просто онлайн-щоденник. Велика кількість платформ і видів блогінгу дозволяє створювати різноманітний контент.

Блогосфера сьогодні – це також частина шоу-бізнесу, нова спеціалізація маркетологів, інструмент продажів. Блогосфера більше не «движок» в плануванні PR-кампаній і маркетингових бюджетів. Їй виділяється суттєва роль у порівнянні з витратами на телерекламу. Продюсерські команди зрозуміли, якими можливостями і бюджетами оперують блогери, і пробують себе в цій сфері. Фахівці зі звуку, оператори, монтажери, сценаристи і креативщики виявилися затребувані на зростаючому ринку авторського контенту. Блогосфера перестала бути місцем, де правлять самоучки, їх витіснили команди з професійним підходом до створення контенту [47]. Все це дає підставу думати, що популярність блогінгу з часом буде тільки зростати.

1.1.2. Функціональні можливості блогів

Блоги відіграють вагому роль у формуванні сучасного обличчя Інтернету та залишаються надзвичайно актуальними. Їхнє значення полягає в виконанні цілого ряду важливих функцій. Однак на сьогодні думки дослідників щодо цього питання суттєво різняться. Наприклад, В. Л. Волхонський визначає кілька ключових функцій блогів, серед яких:

1) **комунікативна функція**. Основний мотив, через який більшість блогерів ведуть або читають блоги, полягає у потребі спілкування з цікавими людьми. Це можливість висловитися один раз так, щоб твої слова змогли почути велика кількість людей. Як для читачів, так і для авторів блогів можна виділити два основні напрямки комунікативної мотивації: підтримка зв'язку зі знайомими та розширення кола спілкування.

Для одних користувачів блог слугує інструментом зручнішої комунікації з уже відомими людьми, тоді як інші використовують його для налагодження нових знайомств та збільшення своєї аудиторії. Блоги значно розширюють можливості користувачів для комунікації, дозволяючи спілкуватися не лише в рамках однієї країни, а й з жителями інших держав. У цьому середовищі всі учасники перебувають у рівних умовах і мають однакові можливості для вираження своїх ідей та поглядів. Спілкування через блоги, як і в цілому в Інтернеті, відбувається без територіальних обмежень, що сприяє глобальному обміну думками. У блогах користувачі часто діляться посиланнями на інформаційні матеріали з мережі, які вони вважають корисними або цікавими для себе та свого оточення. При цьому додаються короткі коментарі чи анотації, які містять їх оцінку чи пояснення змісту цих матеріалів.

2) **функція самопрезентації.** Самопрезентація стосується блогів, які ведуться на особистій основі, тобто зосереджені на самовираженні особистості автора. Якщо автор є фахівцем у певній галузі, такий формат блогу допомагає донести його позицію до аудиторії, що сприяє підвищенню довіри між блогером і читачами або клієнтами.

3) **розважальна функція.** Для багатьох людей ведення блогу, читання постів чи участь у дискусіях у коментарях служать формою розваги, особливо якщо їхні можливості доступу до інших джерел дозвілля обмежені. Інші ж, у свою чергу, використовують блоги як альтернативу живому спілкуванню через брак вільного часу. Таким чином, блогерська спільнота надає можливість комунікації у зручному для кожного режимі та з тією інтенсивністю, яка відповідає індивідуальним потребам.

4) **функція згуртування та підтримки соціальних зв'язків.** Блоги, виконуючи роль своєрідних соціальних мереж, дозволяють відновлювати чи підтримувати зв'язки, втрачені в реальному житті, а також краще пізнавати своїх знайомих. Завдяки можливості відкладеної багатокористувацької комунікації блоги стають зручним інструментом для взаємодії робочих груп та обговорення професійних питань, часто перевершуючи за ефективністю

електронну пошту чи служби миттєвих повідомлень. Блоги сприяють формуванню віртуальних спільнот, активізуючи обмін інформацією та коментування матеріалів. Учасники можуть співпрацювати навіть на значних відстанях один від одного.

5) **функція мемуарів.** Як і традиційний щоденник, блог виконує роль місця для записів і спогадів про важливі моменти життя, що можуть бути корисними в майбутньому. Для деяких користувачів блог стає способом нагадування про яскраві чи значущі події. Автори таким чином створюють відкладену комунікацію із самим собою, що дає їм змогу перечитувати події чи думки, про які не хочеться забути.

б) **функція саморозвитку або рефлексії.** Ця функція полягає у можливості формування свого нового образу, такого "Я", до якого прагне автор блогу. Публічність постів стимулює багатьох блогерів ретельніше структурувати й осмислювати власні думки, що дозволяє краще розуміти події або власні переживання.

7) **психотерапевтична функція.** Часто згадується психотерапевтична значущість блогів: вони можна використовувати як спосіб виплеснути емоції або поділитися наболілим. Така функція традиційно притаманна особистим щоденникам і отримала нове життя в цифровій формі, дозволяючи не лише висловлювати власні проблеми широкій аудиторії, але й отримувати у відповідь слова підтримки та розради.

Проаналізувавши ряд літератури з відповідної теми, можемо виокремити додаткові функції блогів:

1) **дидактична функція.** Блог дає можливість реалізувати метод рефлексивного навчання шляхом читання статей, їх коментування, перегляду і аналізу аудіо- та відеоматеріалів, онлайн-дискусії. За допомогою блога можна організувати й управляти навчально-пізнавальною роботою тих, хто навчається, здійснювати контроль навчання й оцінювати його результати;

2) **загальнокультурна (інтелектуальна) функція.** У процесі підготовки і пошуку цікавої інформації, фактів і подій, а також у використанні

неординарних способів подання матеріалу блогер збагачується новими знаннями, досвідом, зростає його творчий потенціал. Сприяє загальнокультурному розвитку також спілкування з різними людьми-коментаторами дописів. Спілкуючись із закордонними представниками блогосфери, блогер послуговується однією з мов, вживаних для міжнародного спілкування: англійською, німецькою, російською. Ця обставина спонукає блогера вивчати іноземну мову. Деякі дослідники називають цю функцію лінгвістичною [17, с. 117];

3) науково-методична функція. Читання блогів колег викликає в людей надзвичайно великий професійний інтерес. За допомогою блога представникам різних професій можна проводити заняття, семінари, конференції в режимі онлайн. Можливість використання мультимедійних засобів (презентацій, відеофільмів), гіпермедійних засобів (посилання на інші ресурси) і мережної взаємодії значно розширює творчий потенціал сучасного блогера;

4) психологічна функція. Блог (онлайн-щоденник) є хорошим засобом для рефлексії. Блог дає можливість врахувати вікові особливості користувачів, заохотити і стимулювати до роздумів. Враховуючи великий інтерес сучасної молоді до мережі Інтернет, використання блога є додатковим психологічним стимулом до виконання тої чи іншої діяльності;

5) економічна функція. Блог створюється автором також з метою заробити. Останнім часом це стає досить популярним способом стабільно поповнювати свої віртуальні гаманці електронної валютою. Є кілька способів заробити на своєму блозі: контекстна реклама, збір пожертвувань, замовні пости, розміщення банерів та ін. Кожен спосіб заробітку характеризується факторами, які визначають величину доходу. Одними з найбільш впливових факторів є відвідуваність і рейтинг блогу [21].

Незалежно від функції, яку блог виконує, основна його спрямованість очевидна – об'єднання людей, які цікавляться його тематикою і здатні практично миттєво реагувати у відповідь на повідомлення у особистих коментарях до постів.

1.1.3. Класифікація блогів за різними ознаками

На сьогодні існує багато версій типології і класифікації блогів, авторами яких виступають як науковці, так і самі блогери. Найбільш вдалою і логічною, на наш погляд, видається класифікація Н.Прудкої. Науковець враховує такі критерії поділу: за типом знакових систем, за типом авторства, за специфікою контенту.

Так, **за типом знакових систем** Н.Прудка виокремлює текстові, фото- та відеоблоги. Подамо коротку характеристику кожного з них.

Текстовий блог - контакт з читачами йде за допомогою текстових статей та коментарів. Чисто текстових блогів, напевно, не існує, в будь-якому випадку на такі блоги додається й інший контент, наприклад, картинки. Але в текстових блогах основний акцент робиться на текстовий матеріал, який пише автор. Він відіграє найбільш значиму роль.

Фотоблог – вебсайт, що містить у своїй основі фотографії, які регулярно публікуються і супроводжуються назвою знімка, датою/часом, текстовим описом та іншими параметрами. Як правило, фотоблоги працюють під керуванням системи управління контентом (CMS) і є динамічними сайтами. Система управління контентом фотоблогів містить можливість додавання коментарів, виставлення оцінок або рейтингу фотографіям.

Строго кажучи, будь-який блог, який містить у своїх записах (постах) фотографії, можна вважати фотоблогом. Проте, за останні роки сформувалася класична структура авторського сайту, якої дотримуються більшість фотоблогів, а саме: на головній сторінці зазвичай представлена остання завантажена фотографія, посилання на попередню фотографію, а також посилання на архів фотографій та інші сторінки блогу.

Відеоблог – це форма блогу, в якому засобом передачі інформації є відео. Відеоблог є формою веб-телебачення. Записи в відеоблогах поєднують вбудоване відео або відео-зв'язок з підтримкою тексту, зображень та інших

метаданих. Записи можуть бути зроблені у вигляді одного блоку або складатися з декількох частин. Відеоблоги дуже популярні на YouTube.

За типом авторства, на думку Н.Прудкої, блоги бувають персональні та колективні [35, с. 71].

Персональний блог - це блог, який ведеться від імені однієї людини або асоціюється з її псевдонімом, ніком чи прізвищем. Такий блог менш відсторонений від життя і, як правило, несе на своїх сторінках відбиток індивідуальності автора. Це може виражатися в оформленні дизайну, способі подачі інформації в постах, у відношенні до того, що автор робить і як, про що пише в блозі. Персоналізація блогу змушує вести його більш відповідально, оскільки він стає частиною іміджу автора, його особи в мережі.

До переваг персонального блогу можна віднести такі факти:

- автора починають упізнавати та налагоджувати з ним контакти в мережі;
- фотографія і контактні дані дозволяють підвищити рівень довіри до автора;
- з'являється можливість писати не тільки «по темі», а й обговорювати більш живі, особистісні питання, які цікавлять і хвилюють автора в даний момент.

Проте ведення персонального блогу має свої недоліки:

- публічність не завжди така бажана, як здається;
- до матеріалів ставляться більш високі морально-етичні вимоги, тобто встановлюються певні особистісні рамки.

Колективні блоги Н.Прудка визначає як «об'єднання декількох користувачів під одним іменем», яке часто називають «ком'юніті» [35, с.73]. Колективний або соціальний блог - різновид блогів, який ведеться групою осіб, що використовують різні облікові записи, за правилами, що визначаються власником або модератором. Він близький до соціальних мереж.

Цей тип блогів часто використовується для ведення *корпоративного блогу*, коли безліч співробітників ведуть один блог компанії. Іноді також

компанія створює власну блог-платформу, де кожен зі співробітників може вести особистий блог, а потім записи збираються в загальну стрічку «корпоративного блогу».

Колективні блоги поділяються за ступенем відкритості на:

- відкриті (вільна реєстрація, перегляд сторінок, коментування);
- реєстрація за запрошеннями (перегляд сторінок – вільний);
- закриті (реєстрація тільки за запрошеннями, перегляд сторінок без входу на сайт неможливий).

Деякі науковці до цієї групи блогів відносять ще:

- *псевдоанонімний або “примарний” блог* – ведеться від імені вигаданої особи або під псевдонімом;
- *блог-підробка* – відкривається і ведеться від імені відомого героя або популярного артиста, актора, військового чи політика;
- *рекламний блог або піар-блог* – спланований захід від будь-якої компанії, приватної особи або групи зацікавлених осіб для завуальованої реклами того чи іншого продукту і послуг через соціальні мережі Інтернет, щось на зразок створення помилкового “офіційного сайту” або “офіційної Інтернет-сторінки”.

За типом контенту Н.Прудка пропонує розрізняти особисті та публічні блоги, «артблоги», дайджести та авторські журналістські блоги [35, с.74]:

- *особистий блог* - це персональна сторінка людини, на якій вона ділитися своїми враженнями, емоціями, роздумами і фотографіями; може бути відкритою або закритою для перегляду;
- *публічний блог* - відкритий, має читачів, які вступають у полеміку з автором блогу за допомогою коментарів до записів;
- «*артблоги*» передбачають публікацію власних мистецьких робіт;
- *дайджест* – це добірка чужих матеріалів за певними критеріями;
- *журналістські блоги* веде автор-професіонал, який виступає і репортером, і коментатором, і модератором, і співрозмовником, використовує відеоілюстрації, радіо та фоторепортажі.

Класифікація блогів може здійснюватися також за **характерними ознаками контенту**, що визначає їхні функції та структуру. Відповідно до цього підходу можна виділити такі основні типи:

- контентні блоги, які зосереджені на створенні й публікації оригінального авторського матеріалу;
- моніторингові (або контрольні) блоги, основним наповненням яких є прокоментовані посилання на інші сайти;
- цитатні блоги, контент яких складається переважно з цитат, запозичених в інших джерелах;
- тамблелоги (тлоги) — різновид блогів зі строго визначеним форматкуванням записів, таких як цитати, відео, посилання, аудіофайли або діалоги. На відміну від традиційних щоденників, тамблелоги функціонують швидше як цифрові чернетки чи записники;
- сплоги (спам-блоги) — блоги, що створюються з метою поширення спаму.

Окрім зазначеної класифікації, вважаємо доцільним доповнити її поділом блогів за **тематичною спрямованістю**. Зокрема, персональні блоги мають особистісний характер, однак і в межах персональних, колективних чи корпоративних блогів існують спеціалізовані категорії, присвячені певним аспектам соціального, культурного та професійного життя. Серед них можна виділити:

- політичні блоги, які висвітлюють події у сфері політики. Їх зазвичай ведуть політичні діячі, представники партій, аналітики чи громадські активісти;
- побутові блоги, спрямовані на обговорення питань стосунків між людьми, психології або домашнього господарства, тобто всього, що пов'язане із приватним життям;
- блоги про подорожі, де автори діляться власними враженнями про відвідані країни, надають поради мандрівникам і розповідають про традиції та звичаї інших народів;

- освітні блоги, які зосереджені на питаннях навчання. Часто це ресурси навчальних закладів або окремих освітніх спільнот, присвячені обговоренню проблем освіти;
- блоги про моду, що висвітлюють останні тренди, модні покази та пропонують поради від стилістів і ентузіастів модної індустрії;
- музичні блоги, де аналізуються новинки у світі музики чи висловлюються вподобання щодо окремих жанрів і напрямків;
- спортивні блоги, орієнтовані на висвітлення спортивних подій та дотичних тем;
- кіноблоги, де пропонуються рецензії й критика кінематографічних творів;
- веб-ресурси у форматі блогів (SEO-блоги та блоги з тематикою інтернету), які висвітлюють питання вебпрограмування, дизайну чи цифрових тенденцій;
- медичні й здоров'язберезувальні блоги, тематика яких охоплює питання здорового способу життя, харчування, фізичної активності та актуальні дослідження в медицині;
- бізнес-блоги, що присвячені фінансам та інвестиціям. Вони можуть порушувати теми заробітку в мережі, трейдингу або інтернет-підприємництва [34, с.49].

Відповідно до **призначення**, блоги можна класифікувати на організаційні, організаційно-методичні, методичні та навчальні.

До організаційних належать блоги, які присвячені діяльності окремих осіб або організацій. Організаційно-методичні блоги висвітлюють питання створення сайтів навчальних закладів. Методичними є блоги, що зосереджуються на методичних аспектах викладання певних дисциплін. Навчальні блоги спрямовані на підтримку здобувачів освіти у засвоєнні знань із конкретних предметів чи тем. Серед навчальних блогів виділяються такі типи:

Блог викладача-предметника, що може містити плани занять, конспекти, навчальні матеріали, завдання для студентів, корисні посилання, методичні поради, відеоматеріали та форму зворотного зв'язку.

Блог студентської групи, який відображає інформацію про події в групі, навчальні ресурси, матеріали для батьків, фото і відеозвіти про заходи тощо.

Блог Інтернет-товариства, що сприяє обміну досвідом між педагогами, науковцями та іншими фахівцями. Він може накопичувати навчальні матеріали, методичні рекомендації та корисні посилання.

Блог предметного об'єднання або професійного співтовариства, створений для спільної роботи викладачів-предметників над новими ідеями та способами викладання. Цей тип ресурсу може включати оголошення про конкурси, їх результати, новини та актуальні навчальні матеріали.

Блог навчального проекту, який зосереджується на вивченні конкретної тематики або явища й може містити тематичні завдання, словники термінів, методичні розробки та таблиці результатів.

Тематичний блог, що обслуговується групою авторів і зосереджується на висвітленні певної тематики без акценту на особистість автора(ів).

Блог-«електронний зошит», створений студентом для виконання завдань із різних дисциплін. Викладачі можуть перевіряти та коментувати завдання в режимі реального часу, а батьки одержують доступ до об'єктивної інформації про успішність студента.

Блог-газета, який передбачає залучення студентів до творчої діяльності: опитувань, інтерв'ю з цікавими особистостями, проведення форумів для обговорення актуальних питань, конкурсів тощо.

Блог-портфоліо педагога, що демонструє професіоналізм та досягнення автора. Це платформа для систематизації матеріалів, їхньої презентації колегам і узагальнення досвіду самоосвіти.

Читацький щоденник блогу допомагає орієнтуватися у світі літератури з певної дисципліни й знайомитися з цікавими статтями й текстами [37, с.28].

Окрім призначення, блоги поділяють також за **технічною основою**:

- автономні блоги (stand-alone) — розміщені на індивідуальних хостингах і системах управління контентом;
- блоги на блог-платформах (наприклад, LiveJournal, Blogger), що функціонують на основі спеціалізованих сервісів;
- мобільні блоги (моблоги) — формуються на основі контенту, створеного або завантаженого через мобільні пристрої.

Враховуючи таку широку класифікацію, блоги є однією з найбільш сучасних та перспективних форм інтерактивної комунікації. Їхня популярність забезпечується механізмами обміну думками, оцінювання публікацій і коментуванням, що дозволяють оцінити ефективність контенту. Наявність можливості коментування та постійний зв'язок з аудиторією – одна з обов'язкових умов існування блогу, адже нецікавий блог втрачає відвідувачів і перестає існувати.

1.1.4. Переваги блогів над іншими інформаційними технологіями

Проаналізувавши функціональні можливості блогів та розглянувши їх детальну класифікацію за різними ознаками, можемо виокремити ряд переваг, які мають блоги перед іншими інформаційними технологіями, зокрема сайтами, форумами, електронною поштою, групами новин, чатами тощо. Перерахуємо основні з них.

1. Простота використання і доступність:

- використання блогів не вимагає від користувача спеціальних знань та умінь програміста чи контент-менеджера, що дозволяє здійснювати оперативну публікацію будь-якої інформації (текст, графіка, аудіо-і відеофайли, анімація тощо). Достатньо набрати текст у поле введення та відправити його на сервер, який, у свою чергу, формує веб-сторінки із посиланнями та форматуванням. Роботу із текстом для блогу можна навіть порівняти із роботою з текстовим редактором [40]. Після публікації на блогових платформах інформація блогу одразу стає доступною для світової аудиторії;

- у блогах присутній зручний для читання і сприйняття інформації інтерфейс, що налаштовується користувачем у відповідності зі своїми потребами;

- блоги використовують спеціальні програми-клієнти, які дозволяють зручним способом публікувати інформацію як за допомогою персонального комп'ютера, так і за допомогою мобільних засобів зв'язку (мобільного телефону, комунікатора, смартфона, нетбука тощо);

- більшість блогів побудовано на філософії відкритого джерела, тобто доступні вихідні програмні коди всього сервера і клієнтів, що дозволяє виправити помилки, додавати нові функціональні модулі тощо.

2. Ефективність організації інформаційного простору

- персональний інформаційний простір користувача блогу представлений у форматі щоденника або журналу. Це забезпечує можливість публікації, зберігання, обробки, передачі інформації різного формату та змісту, а також її швидкого пошуку в загальному масиві даних.

- доступна функція створення спільнот з адміністративними правами для кількох осіб, які можуть налаштовувати персональний доступ для авторів і коментаторів.

- реалізована єдина система адресації для повідомлень та документів. - Передбачене використання RSS-потоків для впорядкування повідомлень, новинних стрічок, анонсів статей або змін у блогах.

- інформація організована так, що дозволяє створювати як деревоподібну структуру для її зберігання, так і довільну структуру, яка формується через використання ключових слів для повідомлень і документів. Це сприяє їх розподіленню за різними категоріями.

- вбудовано механізм автоматичного зворотного зв'язку, який дозволяє інформувати про появу нової інформації (коментаря, нотатки тощо), пов'язаної з попередніми публікаціями [40].

3. Інтерактивність та мультимедійність

- користувач отримує можливість адмініструвати кілька блогів одночасно.

- будь-який запис у блозі може стати приводом для публічної дискусії. Користувачі можуть додавати коментарі у текстовому, аудіо- чи відеоформаті, організовані у вигляді ієрархічного «дерева». Це створює комфортне середовище для взаємодії між людьми та надає блогам значну перевагу перед іншими інформаційними платформами. Кількість коментарів свідчить про популярність блогу.

- зручна підтримка багаторівневих дискусій із можливістю паралельного обговорення кількох тем у будь-який час без залежності від місця чи часових обмежень.

- функція двосторонньої пошти забезпечує як отримання нових повідомлень і коментарів, так і можливість відповідей або публікації власних записів.

- впроваджено механізм, що дозволяє зручно стежити за оновленнями записів будь-якої кількості користувачів із налаштуванням доступу до власного контенту.

- є можливість створювати опитування та тести з миттєвим відображенням результатів.

- реалізована функція публікації анонсів, описів і дайджестів на будь-які матеріали або події в межах блогосфери. - Використання вікі-технологій дозволяє багатьом користувачам одночасно працювати над вмістом, вносячи зміни колективно.

- теги застосовуються для форматування документів, гіперпосилань і впорядкування контенту.

4. *Надійність і безпека* - Лише власник ресурсу має право додавати нові записи, що усуває ризик «забруднення» контенту нелегітимними дописами, характерний для гостьових книг.

- забезпечений захист від спаму в коментарях, особливо небажаних рекламних повідомлень.

- можливість заборонити доступ до записів окремим користувачам або незареєстрованим відвідувачам.

- функція створення резервної копії вмісту блогу чи спільноти дозволяє зберігати все з коментарями й посиланнями у цифровому форматі для наступного перенесення на інші платформи.

- генерація сторінок блогу чи спільноти разом із коментарями підтримується в форматах *.DOC, *.RTF або *.PDF для друку чи перегляду онлайн.

5. Відсутність витрат. Для того щоб відкрити свій щоденник на будь-якому блогосервісі, найчастіше немає необхідності в наявності стартового капіталу. Адже велика частина функціоналу таких проєктів доступна в безкоштовному режимі.

6. Простота пошукового просування. Основним фактором, який впливає на те, що будь-який блог набагато легше просувати в пошукових системах, ніж багато інші Інтернет-проєкти, є його висока динаміка, тобто часта поява в його структурі нових текстів. Це дає можливість не тільки наповнити сайт великою кількістю контенту, оптимізованого під якомога більшу кількість ключових слів, а й організувати якісну внутрішню перелінковку.

7. Технічна підтримка. Автор, який веде свій блог на спеціалізованому сервісі, має право на технічну підтримку при виникненні будь-яких проблем з функціоналом обраного ним ресурсу. Власнику ж особистого проєкту доведеться розраховувати лише на себе, адже процес налагодження сайту повністю лягає на його плечі.

Окрім вище перерахованих, можемо виділити ще ряд переваг блогу над іншими інформаційними технологіями. Кожен блог має своє обличчя, тому що його автор – індивідуальний. Можливість спілкування в коментарях породила неформальну подачу матеріалу, що в найбільшій мірі відрізняє блог від сайту. На сайтах статті написані більш офіційною мовою, блогер же намагається донести все просто і доступно. У результаті на блозі відбувається більш тісна взаємодія між автором і читачами, що викликає довіру до власника блогу. А якщо є довіра від читачів, то вони з легкістю будуть приймати те, що автор їм пропонує.

Блог має унікальні топологічні особливості, які відрізняють його від інших інформаційних ресурсів, а саме: розташування записів у хронологічному порядку, суб'єктивований характер інформації, періодичне оновлення інформаційного контенту; доступність і відкритість для широкої аудиторії тощо. З іншого боку, функціональні можливості визначаються специфікою конкретного блогу, його тематикою [43].

Блоги частіше поповнюються новими матеріалами. Відповідно, користувачі охочіше додають їх в закладки, знаючи, що скоро на блозі з'явиться нова корисна інформація. А власник щоденника може публікувати анонси нових статей на своїх сторінках чи групах блогу в соціальних мережах.

Сайти, як правило, спочатку створюються для подальшого на них заробітку, а блог для автора - перш за все хобі, яке при правильному підході з часом починає приносити дохід.

Одна з важливих особливостей блогу в тому, що за умови відповідного інформаційного наповнення та збільшення функціональних можливостей з нього в майбутньому може вийти повноцінний багатофункціональний веб-сайт, який може використовуватися у якості інформаційного порталу, сайту-візитівки з можливостями спілкування та інформування читачів.

Проте, поряд із перевагами, блоги мають і декілька недоліків, а саме:

- блог необхідно оновлювати набагато частіше, ніж сайт;
- потрібно відповідати на всі коментарі, що надходять до статей блогу: там можуть бути відгуки, поради та питання. Якщо користувачі блогу побачать, що їх ігнорують, незабаром вони просто перестануть коментувати. У свою чергу, користувачі сайтів не чекають від власників обов'язкової відповіді на коментар;
- коментарі слід постійно перевіряти на предмет флуду, спаму і реклами. Можна поставити пре-модерацію (поки власник не подивиться коментар, він не з'явиться в блозі), але це забирає багато часу;
- блоги мають обмежений функціонал сервісу, зокрема, відсутність можливості пересилки файлів, як це робиться в електронній пошті;

- лінійна структура записів в одній колонці, при якій новий запис буде розміщений вище попереднього. Нерідко трапляється ситуація, коли продовження теми (написане пізніше) на сторінці виявляється над початком і читач змушений цей початок шукати. Полегшення пошуку даних досягається при використанні на сторінці блогу розділу архіву записів, який фактично організовує зміст блогу.

Незважаючи на перераховані недоліки, блог не втрачає своєї популярності завдяки простоті, легкості та оперативності його створення, редагування, розміщення в Інтернеті та використання.

1.2. Персональний блог викладача як засіб активізації та оптимізації навчального процесу

Останніми роками спостерігається зростання інтересу педагогічної спільноти до блогів як одного з найпопулярніших соціальних сервісів. Їх інтеграція у навчально-виховний процес представляє низку значущих переваг, проте не позбавлена і певних викликів. У цьому контексті виникає потреба в теоретичному обґрунтуванні комплексу умов та можливостей для оптимального використання блогів у процесі організації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисциплін різних освітніх циклів.

У своїй праці «Особливості створення, налагодження та дизайну персонального освітнього блогу вчителя» Табарчук І.В. подає визначення освітнього блогу як складової частини освітньої блогосфери і вказує, що він є специфічним видом блогу, присвяченим питанням навчання і виховання. Автором такого блогу, зазвичай, виступає педагог-предметник, класний керівник або інші представники освітньої сфери [48].

Провівши аналогію з вищою школою, можна стверджувати, що у закладах вищої освіти блоги створюються викладачами, кураторами або іншими працівниками з метою вдосконалення організації навчального процесу. Зростання популярності ведення педагогами так званих «читацьких

щоденників» є відгуком на сучасні реалії інформаційного суспільства, що підкреслює необхідність врахування впливу цифрового середовища на студентів. Підтвердженням цього є збільшення кількості викладачів, які прагнуть підвищити свій професійний рівень та розширити сферу впливу на вихованців через створення освітніх блогів.

На сьогодні створення персонального блогу викладача-предметника є актуальною вимогою інформаційної епохи. Процес його проектування відкриває нові горизонти для педагогічної діяльності, надаючи нові інструменти та механізми взаємодії. Блог стає ключовим засобом організації комунікації між педагогами, студентами та батьками, особливо в умовах дистанційного навчання чи реалізації проектної діяльності. Він сприяє налагодженню ефективного зворотного зв'язку зі студентами, колегами і батьківською громадою [27].

У цифровому просторі наразі існує безліч освітніх блогів викладачів, які різняться своїм змістовим наповненням та структурою. Персональний блог педагога-предметника є важливим інструментом підвищення якості освітнього процесу й формування інформаційно-комунікаційної культури всіх учасників навчального середовища. Його створення дозволяє викладачу не лише представити власний педагогічний досвід, але й здобути навички організації дистанційного навчання, підвищити свою цифрову компетентність та рівень використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Проектуючи власний блог, викладач має визначити його структуру, цільову аудиторію та методику подачі інформації. Ефективність роботи такого блогу залежить від його здатності виконувати інноваційні освітні функції. Недоцільним є створення блогів, які лише дублюють зміст друкованих підручників. Ключовим аспектом є створення такого інформаційного ресурсу, що об'єднує всіх учасників освітнього процесу та сприяє трансформації викладача з простого транслятора знань у партнера в спільній навчальній діяльності. Такий підхід формує новий формат спілкування між викладачем і

студентом, сприяє підвищенню авторитету педагога та сприяє більш продуктивному засвоєнню студентами навчального матеріалу.

Ведення персонального блогу викладачем є одним із засобів підвищення його професійної компетентності в умовах інформаційного суспільства. Створюючи й доповнюючи власний професійний блог, викладач:

- удосконалює навички самостійного отримання знань і роботи з інформацією, сприяючи розвитку критичного мислення, формуванню умінь та навичок навчання протягом життя;

- поліпшує свої письмові навички, використовуючи автентичні матеріали різної складності;

- розширює кругозір і розвиває соціокультурну компетентність; - вчиться переймати кращі практики у колег, удосконалюючи комунікативні вміння;

- підтримує розвиток професійної викладацької мережевої спільноти, долучаючись до обговорення та коментування блогів колег;

- формує звичку діяти спільно та звіряти свої дії з нормами професійної спільноти;

- постійно підвищує інформаційно-комунікаційну і предметну компетентності [41].

Педагогічна цінність блогів полягає у створенні середовища, яке сприяє формуванню знань через взаємодію та спілкування. У процесі отримання і трансформації знань, а також публікації власних робіт, студенти навчаються конструювати новий досвід. Для викладачів подібні публікації є засобом аналізу того, як студенти засвоюють і переосмислюють педагогічні ідеї в контексті свого соціального досвіду. Зі свого боку для студентів публікація робіт стає основою для подальшої рефлексії й аналізу, дозволяючи глибше осмислити власний досвід. Додавання до публікацій коментарів створює можливості для отримання зворотного зв'язку та обговорення нових ідей. Використання гіперпосилань на інші ресурси допомагає студентам усвідомлювати взаємозв'язки між знаннями та їх контекстом, сприяє глибшому розумінню матеріалів. Посилання на джерела дають змогу читачам оцінити

відповідність викладеного матеріалу їхнім переконанням. Таким чином, блоги створюють широкі можливості для активного інтерактивного навчання, посилення взаємодії між студентами і викладачами, розвитку навичок критичного і творчого мислення, а також забезпечують більшу гнучкість освітнього процесу.

- розробити довгострокову стратегію інтегрування блогу в навчальний процес для підвищення мотивації вивчення предмета;
- продумати форму неформального або формального зворотного зв'язку, а також параметри оцінки за роботу в блозі;
- пояснити студентам якомога ясніше, яка мета і завдання використання блогу, а також його місце в структурі дисципліни, що вивчається;
- відвести достатній час протягом навчального року на те, щоб студенти освоїлися в блозі і навчилися у ньому працювати;
- заохочувати співробітництво студентів у блозі (розміщення коментарів з приводу повідомлень інших студентів, спільне виконання завдань і т. д.);
- використовувати повідомлення в блозі як імпульс до початку, розвитку і продовження дискусій в групі;
- використовувати роботу в блозі як обов'язкову частину навчального проекту [42].

1.3. Огляд та аналіз існуючих персональних блогів викладачів інформатики

З метою ознайомлення зі структурою та особливостями організації персонального блогу викладача інформатики нами було переглянуто такі ресурси (скріншоти головних сторінок перелічених блогів містяться у Додатку А до роботи):

- 1) блог викладача інформатики та інформаційних технологій Крук Вікторії Володимирівни (<http://khustlicey-inf.blogspot.com/>) [5];
- 2) блог викладача інформатики та інформаційних технологій Данкової Тетяни Миколаївни (<http://iktvpu34.blogspot.com/>) [4];

- 3) блог Орденко Ірини Миколаївни (<http://ordenkoira.blogspot.com/>) [8];
- 4) блог викладача інформатики та інформаційних технологій Кереканич Оксани Павлівни (<https://oksanakerek.blogspot.com/>) [3];
- 5) блог викладача інформатики Керницької Людмили Володимирівни (<http://lydaker75139.blogspot.com/>) [2];
- 6) блог вчителя інформатики Колківського ВПУ Гичко Наталії Григорівни (<https://nataliagichko.wordpress.com/>) [6];
- 7) блог Васильченко В'ячеслава Олеговича (<https://vvasilchenko.wordpress.com/>) [7].

Такий вибір був продиктований бажанням виявити найбільш важливі структурні і змістовні елементи персонального блогу викладача. Тому проведений аналіз ресурсів, розроблених різними інструментальними засобами, зокрема Blogspot та Wordpress.

Після проведення порівняльного аналізу отримана наступна типова структура персонального блогу викладача-предметника:

- «Головна сторінка». З очевидних причин присутня на будь-якому веб-ресурсі. Містить вітання для гостей сайту, пояснення тематики і новини блогу;

- «Інформація про автора» (в деяких варіантах – «Портфоліо», «Візитка»). Даний розділ носить інформаційний характер і, як правило, знайомить відвідувачів з автором блогу. Він призначений для публікації досягнень самого викладача. Це може виявитися досить корисним, наприклад, при проходженні педагогом атестації як засіб демонстрації результатів діяльності та професійного розвитку;

- «Зворотній зв'язок» («Контакти»). Стандартний розділ, присутній на будь-якому блозі. У разі, коли мова йде про персональний блог викладача, набуває особливого значення, так як призначений для організації контакту між студентами та їх наставником. Найчастіше містить форму зворотного зв'язку або e-mail. З очевидних причин викладачу простіше передати студентам номер мобільного телефону або Skype особисто, а не розміщувати їх у вільному

доступі, тим самим захистивши себе від небажаної активності користувачів глобального Інтернету (СПАМу);

- «Матеріали до занять» або «Студентам» – перелік матеріалів, необхідних для засвоєння знань з інформатики, оскільки мета створення персонального ресурсу – організація надання студентам розширеного (в порівнянні з можливостями підручника) доступу до навчальних матеріалів;

- «Інтерактивні завдання». Даний розділ, як і попередній, дозволяє скористатися важливою перевагою сучасних мультимедійних технологій – інтерактивністю. Студенти, наприклад, отримують можливість пройти тренувальне тестування безпосередньо на сайті, причому, найчастіше, відразу ж проводиться оцінювання правильності відповідей і виводиться оцінка;

- «Навчальні проекти» (сторінки гуртків). Як правило, розділ з'являється на ресурсі педагога з часом, в міру професійного розвитку. Основне його призначення – демонстрація результатів проектної діяльності студентів з метою звітності, підвищення мотивації студентів шляхом їх самоствердження, самореалізації в навчанні і отримання задоволення від виконаної роботи;

- «Публікації» («Методична скарбничка») – окрема сторінка ресурсу для публікації методичних робіт педагога.

- «Фотогалерея» - розкриває життя студентів у світлинах.

Викладачі, які є кураторами, оформляють відповідні матеріали на блозі у розділі «Куратор групи», на деяких блогах присутні посилання на офіційні урядові сайти, додаткові освітні ресурси, деякі веб-ресурси доповнені годинниками, календарями та лічильниками відвідувачів.

У рамках ознайомчого навчання студенти отримують доступ до всіх матеріалів, розміщених на ресурсі. Активне навчання, в свою чергу, передбачає наявність зворотного зв'язку між вихованцем і педагогом. У середовищі персональних ресурсів викладачів-предметників, обраних для аналізу, можна виділити три форми організації активного навчання. Перша реалізується за допомогою матеріалів для тренування і контролю, найчастіше інтерактивних. Але навіть найбільш технологічно примітивний спосіб організації –

завантаження дітьми завдань на власний комп'ютер, подальше їх вирішення і відправка педагогу на перевірку – передбачає використання зворотного зв'язку.

Друга передбачає наявність у педагога певного досвіду і можливо навіть таланту, оскільки полягає в організації проектної діяльності студентів. У цьому випадку організація роботи через блог дає величезні переваги за рахунок можливості кожному студенту бути в курсі стану проекту, а також за бажанням приєднатися до його виконання і своєчасно отримати всю необхідну інформацію та вказівки [22, с. 16].

Третя реалізується за рахунок внесення зворотного зв'язку в підготовку до підсумкових іспитів. Студенти отримують можливість отримати не тільки необхідні тренувальні матеріали, але і своєчасну персональну консультацію від свого наставника.

Отже, аналіз блогів, створених педагогами і розміщених у мережі Інтернет, свідчить, що переважна більшість з них створюють особисті інформаційні ресурси для оптимізації взаємодії зі студентами та представлення результатів власної роботи. Огляд та детальний аналіз існуючих персональних блогів викладачів інформатики і власний педагогічний досвід з дисципліни дозволив нам виявити й обґрунтувати основні аспекти при створенні блогу освітнього призначення. Так, під час розробки навчального блогу, на нашу думку, слід дотримуватися наступного алгоритму:

- 1) визначити мету та функції, які повинен виконувати блог;
- 2) спроектувати його структуру;
- 3) обрати платформу та створити блог;
- 4) розмістити на блозі навчально-методичні матеріали, що будуть використовуватися під час навчання інформатики (завдання для практичних, лабораторних робіт, самостійної роботи, тести, корисні посиланнями на освітні веб-ресурси тощо);
- 5) запропонувати студентам під час навчальних занять або при виконанні самостійного завдання з інформатики скористатися представленими у блозі матеріалами.

Грамотне використання блогів сприятиме розширенню кругозору студентів, формуванню в них умінь спілкуватися, використовуючи Інтернет, працювати в групі, побудові міжособистісних відносин та посиленню відповідальності за результати власної роботи, дозволить підвищити рівень власної загальнокультурної компетенції.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА РОЗРОБКИ ПЕРСОНАЛЬНОГО БЛОГУ ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ

2.1. Постановка задачі та вимоги до персонального блогу викладача інформатики

Виходячи з теми роботи, приклад програмної реалізації повинен наглядно продемонструвати вирішення кола основних завдань, які ставляться перед персональним блогом викладача інформатики, а саме:

- використання нових способів взаємодії зі студентами;
- створення сучасного електронного портфоліо педагога;
- демонстрація власного досвіду роботи педагогічному співтовариству для отримання незалежної оцінки і порад з боку колег;
- допомога молодим педагогам;
- обговорення актуальних проблем розвитку ІТ-технологій, навчального закладу та освіти в цілому.

Вимоги до функціональних характеристик. Персональний блог викладача інформатики повинен виконувати наступні функції:

- надавати адміністратору доступ до всіх опцій блогу;
- надавати можливість додавати нові статті через адміністраторську панель блога;
- здійснювати форматування тексту за допомогою спеціальних засобів на панелі інструментів;
- відкривати усі розділи блогу для доступу та читання без аутентифікації користувачів;
- надавати можливість відвідувачам переглядати та завантажувати з блогу матеріали, необхідні для подальшої роботи;
- здійснювати зв'язок з автором блога за допомогою форми зворотного зв'язку;
- надавати можливість коментування матеріалів;
- містити форму для пошуку необхідної інформації на сторінках блогу;

- розкривати певний спектр питань з комп'ютерної грамотності;
- підтримувати зручний інтерфейс, який значно полегшуватиме роботу відвідувачів блогу.

Вимоги до надійності. Надійність роботи блогу забезпечується надійною роботою апаратної частини (персонального комп'ютера), операційної системи й власне програмного продукту.

Сервер, на якому розміщений блог, повинен мати механізми резервного копіювання і відновлення даних як після програмних збоїв, так і при відмові апаратних засобів або зупинки подачі електроенергії. Також сервер повинен мати канал доступу до мережі Інтернет та блок безперебійного живлення, що забезпечуватиме адміністратору роботу з блогом протягом ще 2 годин з моменту настання аварійної ситуації.

Для адміністратора блогу повинен бути передбачений унікальний авторизований вхід.

Умови експлуатації. Температура навколишнього середовища, відносна вологість повітря не повинні перевищувати встановлених значень, передбачених нормами техніки безпеки для виробничих приміщень, де люди працюють з ПЕОМ.

Для підтримання блогу в робочому стані вимагається наявність адміністратора блогу (у нашому випадку – викладача інформатики) з навичками роботи на ПК та в мережі, загальними знаннями в області інформаційних технологій, навиками з питань створення та адміністрування персональних блогів.

Вимоги до складу і параметрів технічних засобів. Для функціонування блогу необхідне наступне апаратне забезпечення з такими мінімальними характеристиками: процесор – Intel Pentium III 1 Ghz; оперативна пам'ять – 512 Mb RAM; жорсткий диск - 20 Gb HDD.

Вимоги до інформаційної і програмної сумісності. Програмне забезпечення повинне давати можливість зручного та автоматичного виконання

обов'язків адміністратора блогу, пов'язаних зі створенням нових розділів, реструктуризацією існуючого інформаційного наповнення по розділах.

Блог повинен підтримувати режим роботи з операційними системами Windows XP і вище. Підтримка мобільної версії блогу є обов'язковою.

Блог має працювати при використанні відвідувачами найбільш поширених програм перегляду веб-сторінок:

- Microsoft Internet Explorer версій не нижче 7;
- Opera версій не нижче 10.0;
- Google Chrome версій не нижче 21.0;
- Mozilla Firefox версій не нижче 27.0.
- Safari.

Блог повинен бути підготовленим до можливої модернізації.

Вимоги до збереження. Інформація, що формує контент блогу, повинна зберігатися на ПК з такими характеристиками, які забезпечують її зберігання протягом тривалого часу, а також мають високу швидкість запису та зчитування даних.

2.2. Визначення моделі розробки персонального блогу

Для проектування та розробки персонального блогу викладача інформатики, на нашу думку, доцільно використати спіральну модель. Основна її перевага – можливість створення проекту з поступовою його зміною і поліпшенням. Робота починається з першого етапу – "Планування та аналіз", і послідовно проходить всі інші: розробку архітектури, кодування, створення дизайну, тестування. (рис. 2.1)

Під час розробки блогу виокремлено чотири головні фази:

1) визначення цілей, альтернатив, обмежень, або фаза планування. З цієї стадії починається робота над проектом. У цей час формулюються цілі проекту, основні вимоги, можливий дизайн тощо. На наступних спіралях вимоги можуть змінюватися залежно від специфіки роботи;

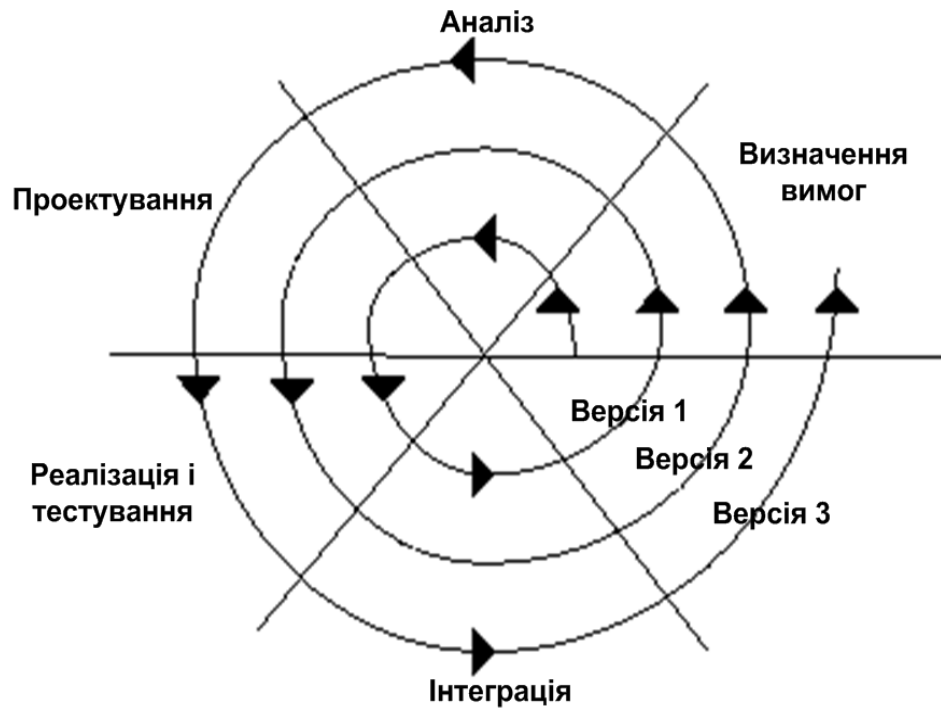

Рис. 2.1. Спіральна модель життєвого циклу програмного забезпечення

2) аналіз, визначення і дозвіл ризиків є однією з найбільш значущих стадій розробки. В даному контексті, ризики – це можливі події і стани проекту, що перешкоджають досягненню розробником поставлених цілей. Існує досить великий діапазон можливих ризиків. Головне завдання для розробника – виявити їх і присвоїти їм певний рівень пріоритету на основі їх значущості. Наступним кроком є розробка можливих стратегій подолання цих ризиків. У результаті цих дій можливі зміни в наступних стадіях розробки. Як результат роботи на цьому етапі створюється прототип;

3) фаза розробки. На цьому етапі відбувається розробка і подальше тестування продукту. Під час першої ітерації, коли загальні вимоги ще не так чітко сформульовані, розробляється так звана концепція майбутнього продукту, яка необхідна для отримання початкових вражень про нього. На наступних витках спіралі робочі версії продукту відшліфовуються відповідно до чіткіше сформульованих вимог.

4) планування наступної фази. На цьому етапі вся отримана інформація використовується для планування подальших етапів розробки [38, с.283].

Паралельно зі втіленням проекту в життя акумулюються ідеї щодо покращення блогу, внесення додаткових можливостей, тому після завершення останнього етапу робота знову може повернутися до першого. Таким чином цикл повторюється кілька разів, робота уточнюється, допрацьовується, усуваються неточності. А це є важливим при роботі саме над персональним блогом викладача.

Проте, у більшості програмних проектів часто застосовується повторне використання деяких програмних модулів. Це зазвичай трапляється там, де розробники проекту знають про раніше створені програмні продукти, у складі яких є компоненти, що приблизно задовольняють вимоги розроблюваного продукту. Ці компоненти модифікуються відповідно з новими вимогами і потім включаються до складу нової системи.

Неформальне рішення про повторне використання раніше створених програмних компонентів зазвичай приймається незалежно від загального процесу створення програмного продукту. Цей підхід заснований на наявності великої бази існуючих програмних компонентів, які можна інтегрувати в створювану нову систему. Загальна модель процесу розробки програмного забезпечення з повторним використанням раніше створених компонентів показана на рис. 2.2 [38, с. 292].

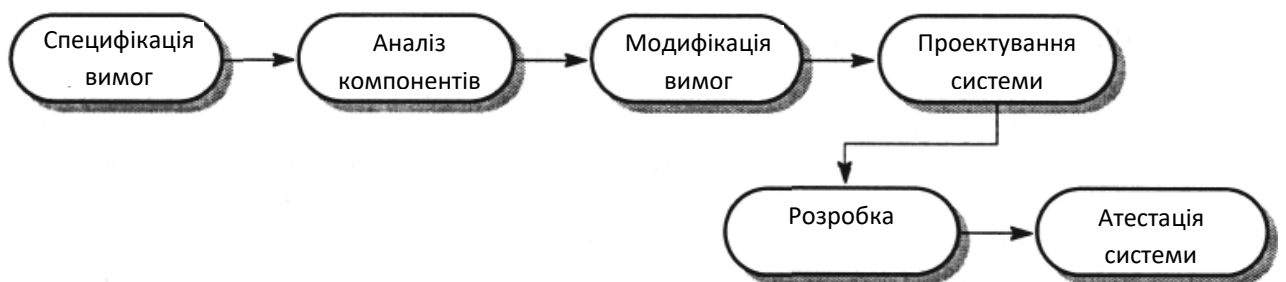

Рис. 2.2. Модель процесу розробки програмного забезпечення з повторним використанням раніше створених компонентів

У цьому підході початковий етап специфікації вимог і етап атестації такі ж, як і в інших моделях процесу створення ПЗ. А етапи, розташовані між ними, мають наступний зміст:

1) аналіз компонентів. Маючи специфікацію вимог, на цьому етапі здійснюється пошук компонентів, які могли б задовольнити сформульовані вимоги;

2) модифікація вимог. На цій стадії аналізуються вимоги з урахуванням інформації про компоненти, отримані на попередньому етапі. Вимоги модифікуються таким чином, щоб максимально використовувати можливості відібраних компонентів. Якщо зміна вимог неможлива, повторно виконується аналіз компонентів для того, щоб знайти якесь альтернативне рішення;

3) проектування системи. На даному етапі проектується структура системи або модифікується існуюча структура системи, що повторно використовується. Проектування повинне враховувати відібрані програмні компоненти і будувати структуру відповідно до їх функціональних можливостей;

4) розробка та збірка системи. Це етап безпосереднього створення продукту. У рамках розглянутого підходу збірка системи є скоріше частиною розробки системи, ніж окремим етапом [38, с. 294].

Враховуючи те, що інструментальним засобом для створення блогу нами використано платформу Blogger, яка передбачає застосування готових шаблонів, створених заздалегідь, які у процесі роботи модифікуються відповідно до нових вимог і включаються до складу нової системи, тобто відбувається повторне використання деяких програмних модулів, при проектуванні та розробці блогу було застосовано також модель на основі раніше створених компонентів. Основні переваги цієї моделі полягають у тому, що зменшується кількість компонентів, які безпосередньо розробляються, і це спрощує роботу розробника і мінімізує часові затрати при роботі над проектом.

2.3. Обґрунтування вибору інструментальних засобів для розробки персонального блогу викладача інформатики

Як інструментальний засіб для створення блогу нами використано блог-сервіс Blogger. Ця система є продуктом компанії Google. Застосування Google-сервісів в освітній галузі має низку прерогатив, а саме:

- для використання сервісів достатньо лише мати підключення до Інтернету;
- можливість доступу до будь-якого сервісу, що входить до складу Google, під одним акаунтом;
- всі інструменти Google безкоштовні;
- користувачі мають змогу працювати колективно в режимі online;
- Google підтримують всі операційні системи і клієнтські програми, які використовують вищі навчальні заклади;
- доступ до матеріалів можна отримати і з навчального закладу, і з дому;
- можливість інтерактивної перевірки виконання робіт.

Платформа Blogger, на відміну від інших подібних платформ, має в своєму арсеналі безліч плюсів. Вона використовує величезний функціонал, безліч стандартних налаштувань, велику кількість нестандартних шаблонів, кольори і макет яких можна змінювати за допомогою вбудованих інструментів. Однією з основних переваг Blogger є можливість міняти оформлення блогу, починаючи з віджетів (в тому числі і сторонніх) і закінчуючи шаблонами. У блогів на www.blogger.com присутня можливість для установки нестандартних шаблонів, які у великій кількості можна відшукати в Інтернеті [33, с. 165].

Ця платформа пропонує користувачеві можливість для створення і подальшого ведення особистого блогу на абсолютно безкоштовній основі. Вона дозволяє створити кілька блогів одночасно, є надійною і цілком прийнятною для публікації власних матеріалів у мережі. Порівняно з іншими, вона має ряд переваг. По-перше, ця система має україномовний інтерфейс, а отже, немає необхідності замінювати стандартні назви сторінок та розділів. По-друге, персональний блог на початковому етапі свого існування має солідний розмір,

якого вистачає для блогу навчального призначення. По-третє, відсутня вимога, яка висувається до власників блогів – блог повинен бути діючим. Тобто, власнику блогу не обов'язково його постійно змінювати або доповнювати інформацією.

Використовуючи Blogger, розробнику блогу не варто турбуватися про управління ресурсами сервера, безпекою блогу або створенням збережених копій. Основні переваги Blogger – простота використання, унікальний зовнішній вигляд створюваного блогу, швидка індексація Google. Blogger простий і зручний в обігу.

У блогах, створених на цьому ресурсі, відсутня стороння реклама, існують централізовані засоби захисту від спаму в коментарях. Blogger надає досить великий набір налаштувань розміщення і зберігання даних (мова, час, архіви тощо).

Для використання Blogger зовсім не потрібно ніяких спеціальних технічних знань, так як система є дуже простою для використання людині, яка знайома лише з особливостями користування електронною поштою. Управління блогом теж дуже просте. Достатньо легко, наприклад, розмістити на сторінках рекламу, додати файли, зображення, займатися редагуванням матеріалів тощо [45, с. 39].

З огляду на вищеперераховані позитивні сторони ресурсу Blogger, його і було використано для проектування та розробки персонального блогу викладача інформатики.

2.4. Особливості реалізації розробки блогу

Враховуючи дослідження практиків та проведений аналіз схожих ресурсів, визначимо рекомендації для проектування навчального блогу:

- перш за все необхідно продумати та визначити повний перелік об'єктів (гіперпосилань), які будуть на сторінках;

- розділити або об'єднати інформацію у логічні групи (сторінки, категорії). Серед веб-дизайнерів існує думка, що кількість пунктів у головному меню не повинна перевищувати сім;

– за необхідності створити поля зі списками, щоб уникнути великої кількості об'єктів;

– розмістити створені групи у порядку зменшення пріоритету (зліва направо або зверху вниз).

Після детального планування було розпочато роботу над персональним блогом. Оскільки для проектування та розробки особистого ресурсу була вибрана платформа Blogger, яка є продуктом компанії Google, перед початком роботи було створено власний акаунт (обліковий запис) Google, без якого створення блогу на Blogger неможливе.

Після створення облікового запису система запропонувала додати власне фото до нього. Це було зроблено, оскільки при створенні власного освітнього блогу наявність фотографії автора є проявом чемності та поваги до читачів та відвідувачів. Фото було завантажено з комп'ютера з вибором папки та файлу зображення.

Увійшовши до Google під своїм логіном та паролем та обравши пункт меню Blogger, відбулося безпосереднє створення особистого ресурсу. При першому вході на Blogger службою було запропоновано вибрати профіль, від імені якого буде вестися блог (рис. 2.3).

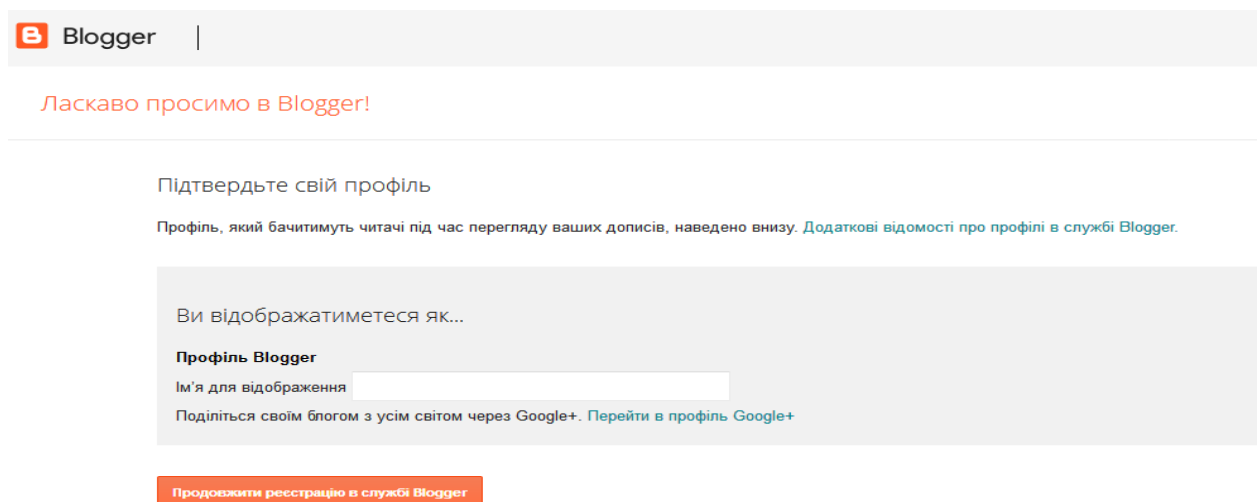

Рис. 2.3. Вікно підтвердження профілю на Blogger

Після налаштування власного профілю відкрилося вікно ресурсу Blogger. На першому кроці створення блогу після натискування кнопки «Новий блог» нами було:

1) вказано заголовок блогу. Орієнтуючись на те, що основними читачами електронного ресурсу будуть студенти конкретного навчального закладу, а також люди, які цікавляться інформатикою, та врахувавши, що назва блогу повинна відповідати тематиці матеріалів, що міститимуться тут, був вказаний такий заголовок: «Блог викладача інформатики Процик Тетяни Сергіївни»;

2) підібрано адресу блогу. Оскільки бажано, щоб адреса блогу в латинській транслітерації або у перекладі на англійську мову співпадала з його назвою і була співзвучна з тематикою та інтуїтивно зрозуміла аудиторії, нами вказано наступну адресу блогу (тільки латинськими символами): <https://tprotsyk.blogspot.com>. Під час вибору варіантів слів сервіс підказував, зайнята ця адреса чи вільна;

3) вибрано шаблон – «Венеціанське вікно».

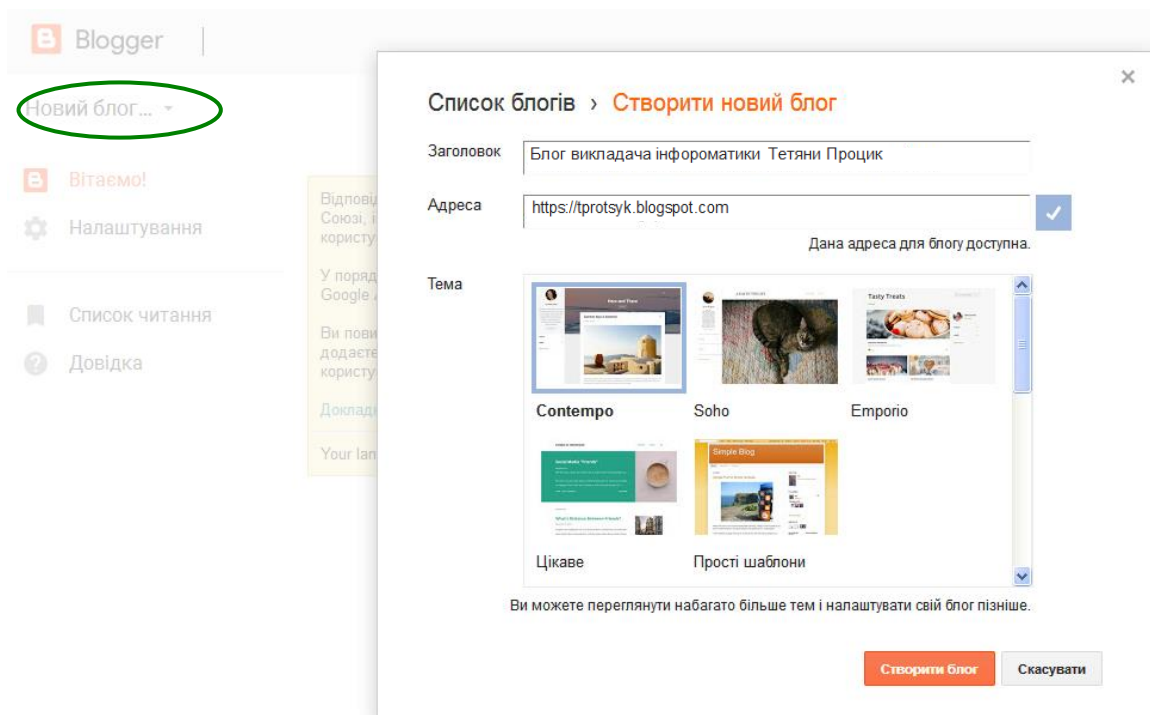

Рис. 2.4. Вікно створення нового ресурсу на Blogger

Після введення усіх потрібних даних і натискання кнопки «Створити блог» нами було отримано доступ до усіх можливостей налаштування та редагування власного ресурсу на платформі Blogger.

Наступний крок – налаштування зовнішнього вигляду блогу. На панелі інструментів, що знаходиться у лівій частині вікна Blogger, містяться вкладки для зміни параметрів блогу. Для налаштування зовнішнього вигляду слід скористатися командою «Тема» і натиснути кнопку «Налаштувати». (рис. 2.5.)

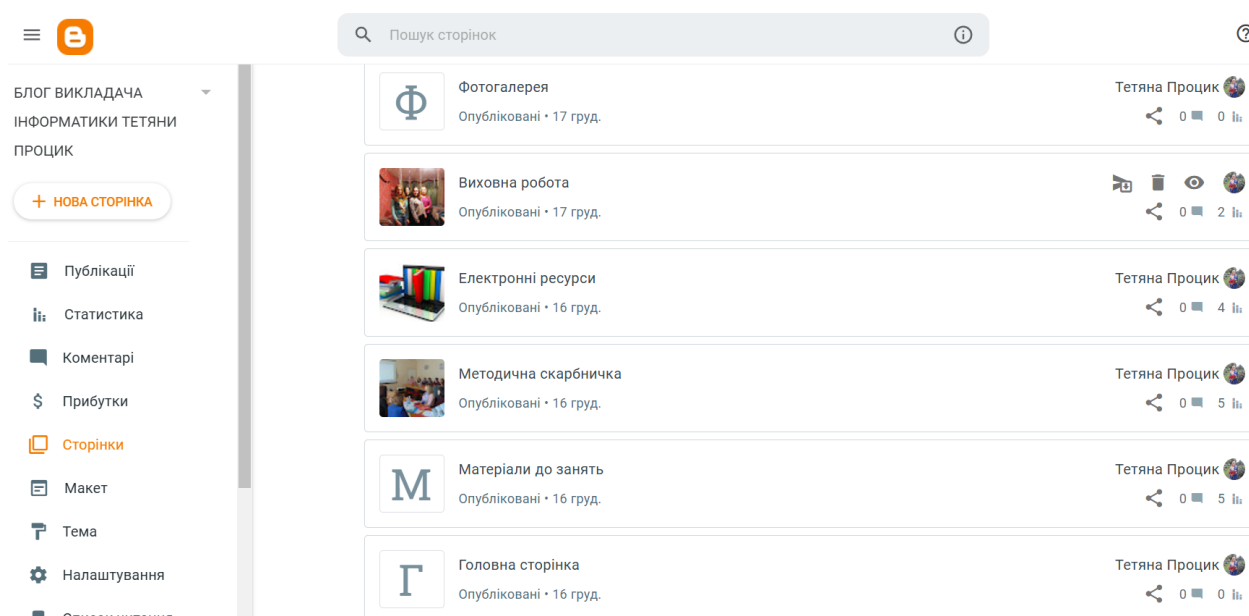

Рис. 2.5. Вигляд панелі інструментів вікна Blogger

Оскільки наповнення персонального блогу викладача має відповідати освітньому завданню, для реалізації якого й створюється блог, важливою умовою було ретельно спланувати оформлення сторінок блогу (його дизайн), інакше читачі можуть мати труднощі зі сприйняттям викладеної інформації. При внесенні корективів у вибраний шаблон (тему) для особистого блогу нами було змінено макет, колір тла (фон з розділу «Текстури») (рис. 2.6.), налаштовано ширину лівої і правої бокових панелей, зовнішній вигляд тексту на сторінці, посилань, тексту і тла вкладок, заголовку та опису блогу. Для збереження внесених змін призначена кнопка «Зберегти в блозі».

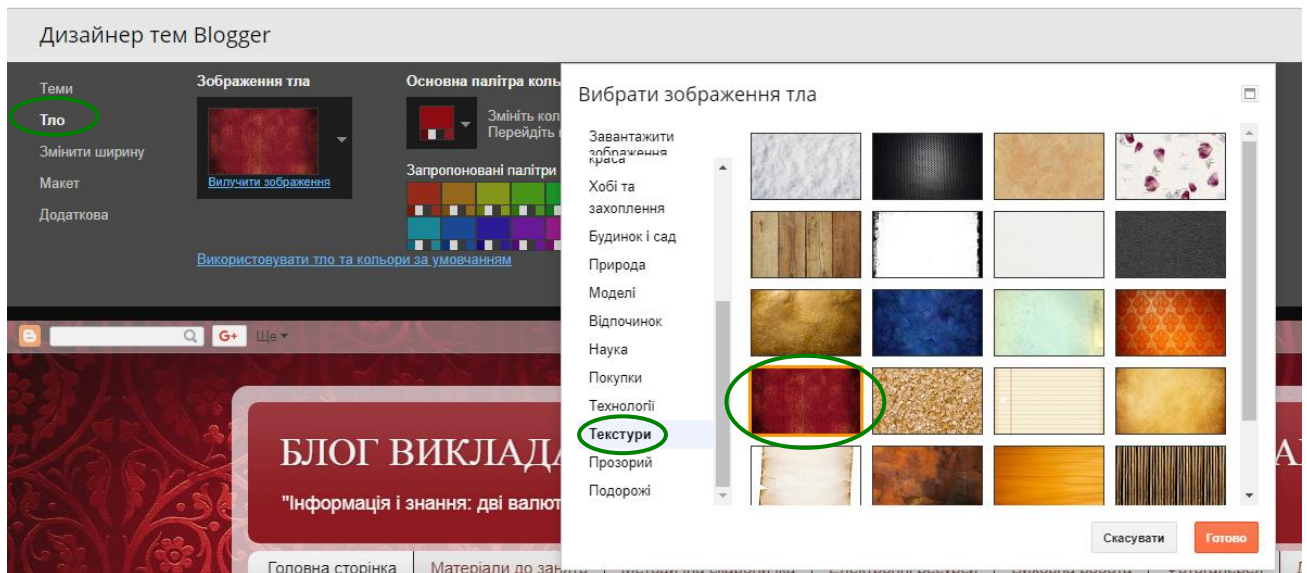

Рис. 2.6. Дизайнер тем Blogger

Далі, враховуючи те, що блог має освітню тематику, засобами Blogger до персонального ресурсу було додано і відображено наступні сторінки, кожній з яких присвоєно посилання в автоматичному режимі:

- «Головна сторінка» – основна сторінка блогу з дописами (постами) автора. Вона є динамічною і відображає 8 останніх дописів; попередні можна переглянути в архіві. З огляду на призначення блогу, контент головної сторінки нашого ресурсу – цікаві матеріали з області інформаційних технологій;

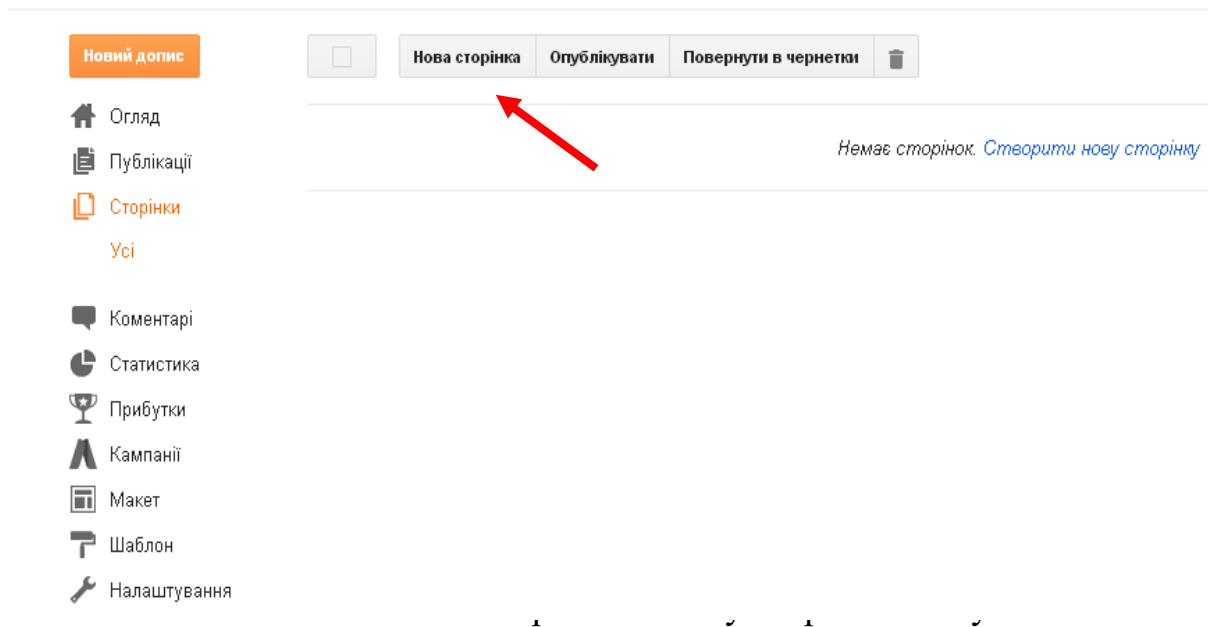
- «Матеріали до занять» – набір основних матеріалів з дисципліни, призначених для опрацювання студентами на заняттях або в позааудиторний час;

- «Методична скарбничка» – у процесі роботи наповнюватиметься методичними напрацюваннями автора блогу (конспектами уроків, методичними розробками, рекомендаціями щодо вивчення конкретних тем з переліку дисциплін комп'ютерного циклу, презентаціями тощо).

- «Електронні ресурси» – посилання на підручники з інформатики та допоміжне програмне забезпечення з можливістю зберігання на комп'ютер;

- «Виховна робота» – інформація про заходи виховного характеру, проведені у навчальному закладі, матеріали виховного спрямування;

- «Фотогалерея» – набір фото, які висвітлюють навчально-виховний процес студентів;
- «Про себе» – основні відомості про автора блогу (рис. 2.7).

Створення саме таких сторінок, на нашу думку, допоможе структурувати інформацію блогу та уникнути хаотичності. Навігація стане простою, а сам блог – зручним та зрозумілим у користуванні.

Для того, щоб створені сторінки відобразились на блозі, слід скористатися вкладкою «Макет» адміністраторської панелі Blogger, а тоді натиснути кнопку «Додати гаджет». У віконці, що відкрилося, вибрати гаджет «Сторінки» і натиснути «+». Після цього відкриється вікно налаштування сторінок. Їх відображення на блозі вмикається відмічанням сторінок (рис. 2.8).

Після створення та відображення сторінок блогу наступний етап роботи – його наповнення. За допомогою створеного блогу викладач може не лише ділитись власним педагогічним досвідом із колегами, а й викладати цікаву та корисну навчальну інформацію для студентів.

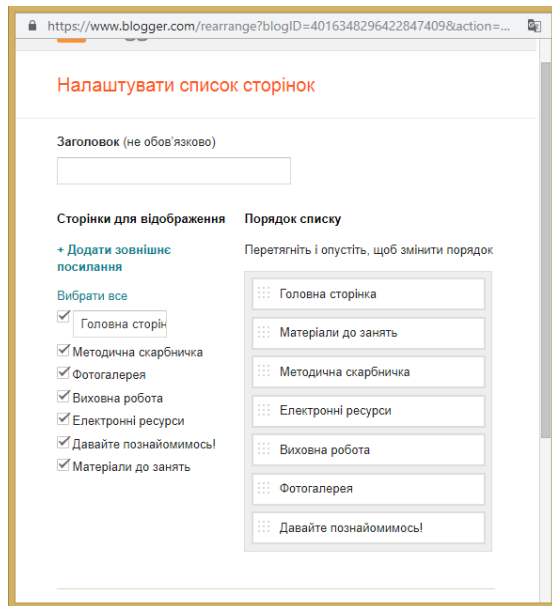

Рис. 2.8. Налаштування списку сторінок блогу

Додавання матеріалів на головну сторінку (внесення тексту, його редагування та форматування, додавання графічних файлів та налаштування їх параметрів) відбувалося шляхом створення нового допису у меню «Публікації» платформи Blogger (рис. 2.9). Довгі повідомлення при розміщенні на головній сторінці для покращення естетичного вигляду оформлялись з додаванням розриву. У такому випадку на сторінці блогу відображається лише та частина, яка знаходиться вище розриву, а текст, що розміщений нижче, можна побачити після натискання на надпис «Детальніше». Це зекономило простір головної сторінки ресурсу і зробило її більш привабливою та доступнішою читачам.

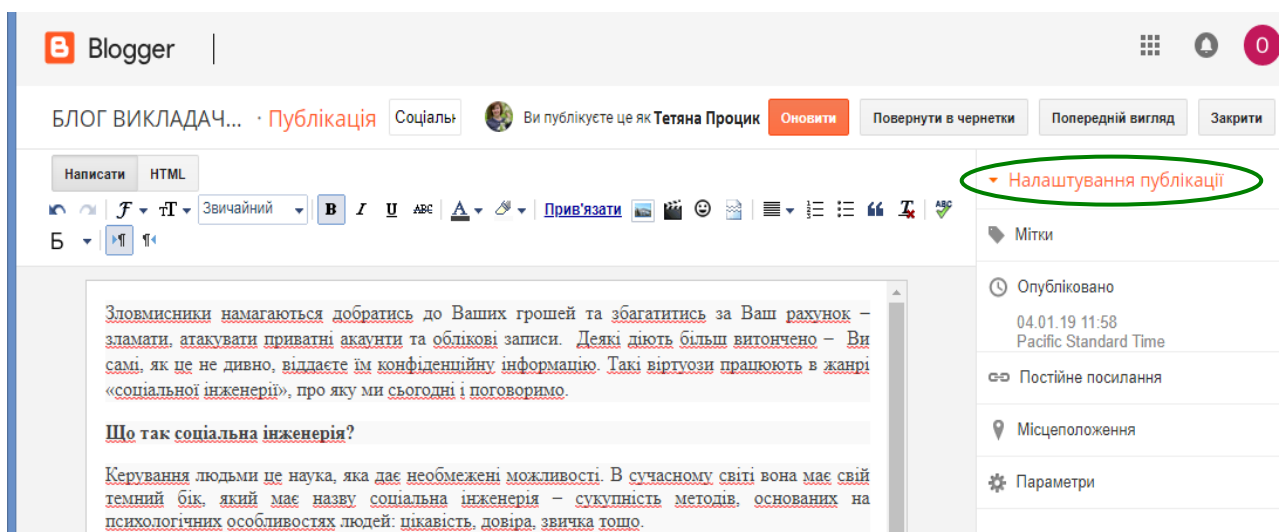

Рис. 2.9. Вигляд вікна створення публікації

Кожна нова публікація має свої налаштування, які змінюються у правій частині вікна. В налаштуванні публікації можна виставити «Мітки» – ключові слова, за якими пост можна буде розшукати зацікавленим користувачам в мережі. Також можна задати дату та число виходу посту (опублікування матеріалу для користувачів). Цією функцією зручно користуватися, коли немає доступу до комп'ютера, і, відповідно, до блогу. Тоді можна написати декілька постів, задати кожному з них певний час виходу і в зазначений день і час стаття з'явиться на блозі. За замовчуванням при натисканні кнопки «Опублікувати» цей процес відбувається автоматично.

Наповнення сторінки «Матеріали до занять» відбувалось шляхом приєднання посилань на файли, попередньо розміщені на Google-диску і відкриті в доступі для перегляду. Аналогічно відбувалося наповнення розділів «Методична скарбничка» та «Електронні ресурси».

Щоб прив'язати посилання до статті на будь-яку сторінку з Інтернету, потрібно ввести текст, виділити його і натиснути кнопку «Прив'язати» на панелі інструментів. Посилання на необхідний файл скопіювати, вставити його у відповідне поле відкритого вікна і підтвердити дію кошкою «ОК» (рис. 2.10).

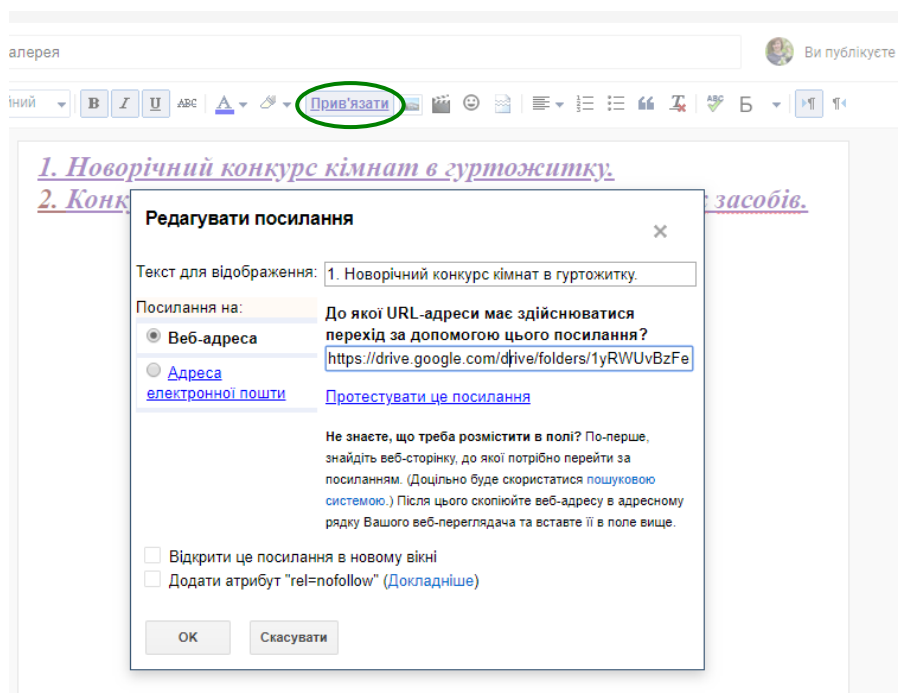

Рис. 2.10. Процес прив'язки гіперпосилання до тексту сторінки

Розділ «Виховна робота» ілюстрований зображеннями, вставленими безпосередньо у текст сторінки. Ця дія виконувалася натискуванням на кнопку «Вставити зображення» в панелі інструментів редактора повідомлень. Після відкриття вікна «Виберіть файл» з варіантами можливого його розміщення («З цього блогу», «З веб-альбома Picasa», «З телефону», «З веб-камери», «З URL-адреси»), слід натиснути кнопку «Завантажити», щоб додати зображення з комп'ютера (рис. 2.11). Після натискання кнопки «Додати вибрані» у редакторі з'явиться картинка, готова до публікації.

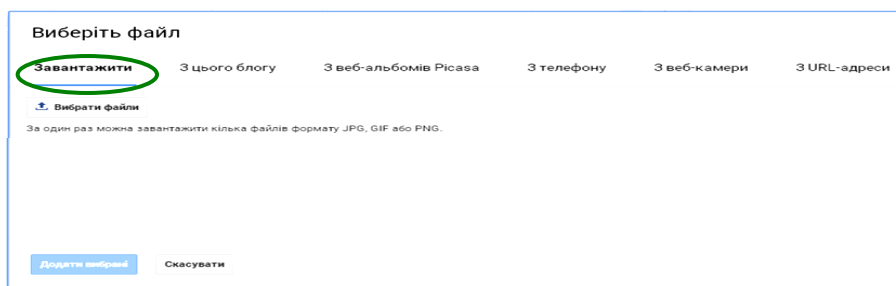

Рис. 2.11. Процес прив'язки гіперпосилання до статті

Після додавання зображень шляхом натискування лівої кнопки мишки і вибору потрібного варіанту було налаштоване їх розташування в повідомленні (зліва, по центру, справа) і розмір (малий, середній, великий, максимально великий і початковий розмір). HTML-код сторінки, яка містить вставлене зображення, виглядає так:

```

БЛОГ ВИКЛАДАЧ... · Сторінка Електронні ресурси
Написати HTML В I ABC Посилання
<div dir="ltr" style="text-align: left; trbidi="on">
<a href="https://2.bp.blogspot.com/-3LgBMSZ42vE/XC_VHsJRG8I/AAAAAAAAASo/vZBcc1NsJnM1j9S97Tfq-xlCpinxGtdXQCLcBGAs/s1600/book1302.jpg" imageanchor="1" style="clear: right; float: right; margin-bottom: 1em; margin-left: 1em; <u>x</u>img border="0" data-original-height="400" data-original-width="800" height="266" src="https://2.bp.blogspot.com/-3LgBMSZ42vE/XC_VHsJRG8I/AAAAAAAAASo/vZBcc1NsJnM1j9S97Tfq-xlCpinxGtdXQCLcBGAs/s400/book1302.jpg" width="400" /></a><span style="color: black; font-family: &quot;times&quot; , &quot;times new roman&quot; , serif; font-size: large;"><b><br /></b></span><span style="color: #4c1130; font-family: &quot;times&quot; , &quot;times new roman&quot; , serif; font-size: large;"><b>1.&nbsp;<br /></b></span><a href="https://drive.google.com/drive/folders/1l8T62g6bcteilUgI8Eo4vaJ1pCfw8_L8?usp=sharing" target="_blank">Електронний посібник з комп'ютеризації сільськогосподарського виробництва</a></b></span><br />
<span style="color: #4c1130; font-size: large;"><b><span style="font-family: &quot;times&quot; , &quot;times new roman&quot; , serif;"><br /></span><span style="color: black; font-family: &quot;times&quot; , &quot;times new roman&quot; , serif;"><a href="https://drive.google.com/file/d/1Qym7M0dLYBrcgdtlCcfUoEtbyJhLw0B3/view" target="_blank">2.&nbsp;<br /></span><span style="color: #4c1130; font-size: large;"><b>Інформатика (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класу / І.В.Ривкіна (та ін.). - Київ: Генеза, 2018 р. (повна версія)</a></span></b></span><br />
<span style="color: #4c1130;"><b><span style="font-size: large;"><b><span style="background-color: white; font-family: &quot;times&quot; , &quot;times new roman&quot; , serif;">>3.&nbsp;<br /></span><a href="https://books.google.com.ua/books?id=2BURCgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru&source=gb_s_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false" style="background-color: white; font-family: times, &quot;times new roman&quot; , serif;" target="_blank">Редько М.І. Інформатика та комп'ютерна техніка. Навчально-методичний посібник для ВНЗ I-II р.в. - Вінниця: Нова книга, 2007 г.</a></b></span></b></span><br />
</div>

```

Рис. 2.12. HTML-код сторінки, яка містить вставлене зображення

У розділі «Фотогалерея» розміщені посилання на ресурси Google-диску, що містять графічні файли. Таким чином, сторінки блогу не загромаджені текстом і зображеннями, а потрібну інформацію легко відкрити через гіперпосилання.

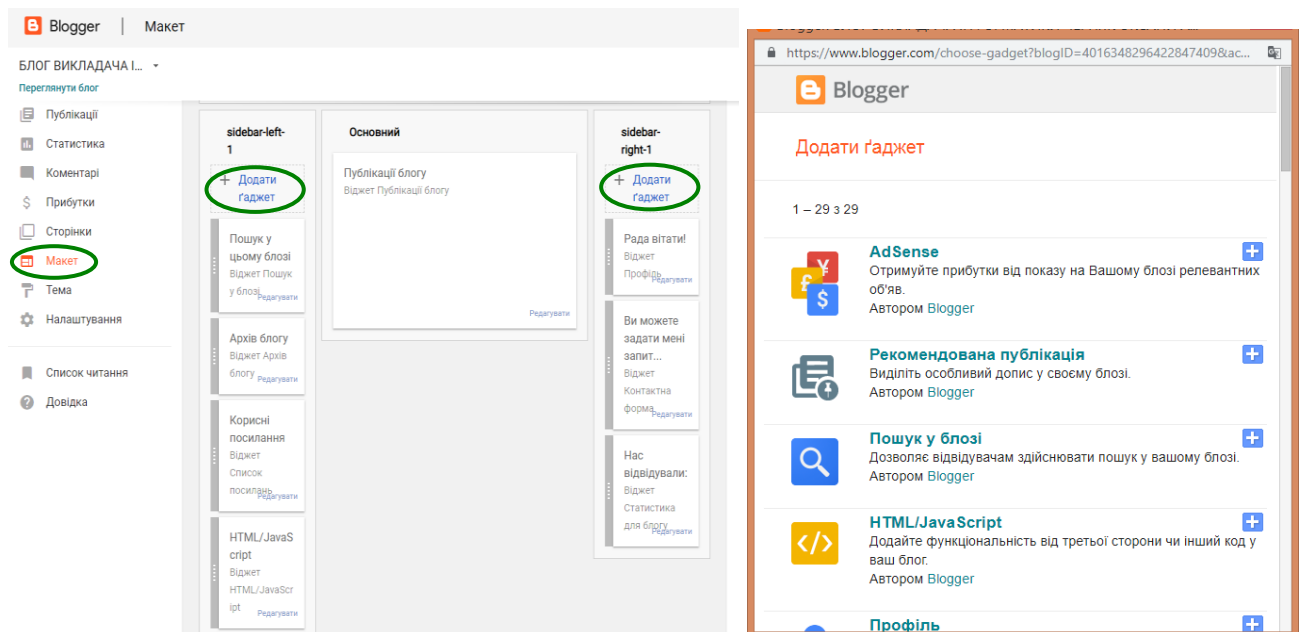

Рис. 2.13. Додавання гаджетів за допомогою пункту «Макет»

Для урізноманітнення структури блогу за допомогою пункту меню «Макет» платформи Blogger (рис. 2.13) до персонального ресурсу було додано та налаштовано гаджети – невеликі програмні додатки, що виконують власні функції на блозі, а саме:

- «Пошук у цьому блозі» - для здійснення пошуку потрібної інформації на сторінках особистого електронного ресурсу;
- «Архів блогу» - для полегшення навігації у блозі завдяки посиланням на попередні публікації. За допомогою налаштувань було вибрано стиль «Плоский список» з періодичністю архівування щомісяця;
- «Список посилань» – для відображення відвідувачам переліку посилань на сайти, блоги або веб-сторінки, які можуть бути корисними в подальшій роботі;

- «Профіль» - для відображення відвідувачам інформації про автора блогу. Надає можливість приєднання фото;
- «Статистика для блогу» - для відображення кількості переглядів сторінок у блозі;
- «Контактна форма» – для надання можливості читачам просто та швидко зв'язатися з власником проекту для отримання відповіді на певне запитання чи консультації з конкретної теми.

Окрім стандартних, був використаний додатковий віджет – «Календар свят та подій». Його застосовано шляхом відкриття у розділі «Макет» вікна «Додати гаджет» та вибору зі списку модуля «HTML/JavaScript». Це універсальний модуль, що дозволяє вставляти власні коди до будь-якого елемента макета блогу. У діалоговому вікні «Конфігурація HTML/JavaScript» у полі «Вміст» було вставлено код, скопійований з сайту <https://www.dilovamova.com>, та натиснуто кнопку «Зберегти» (рис. 2.14).

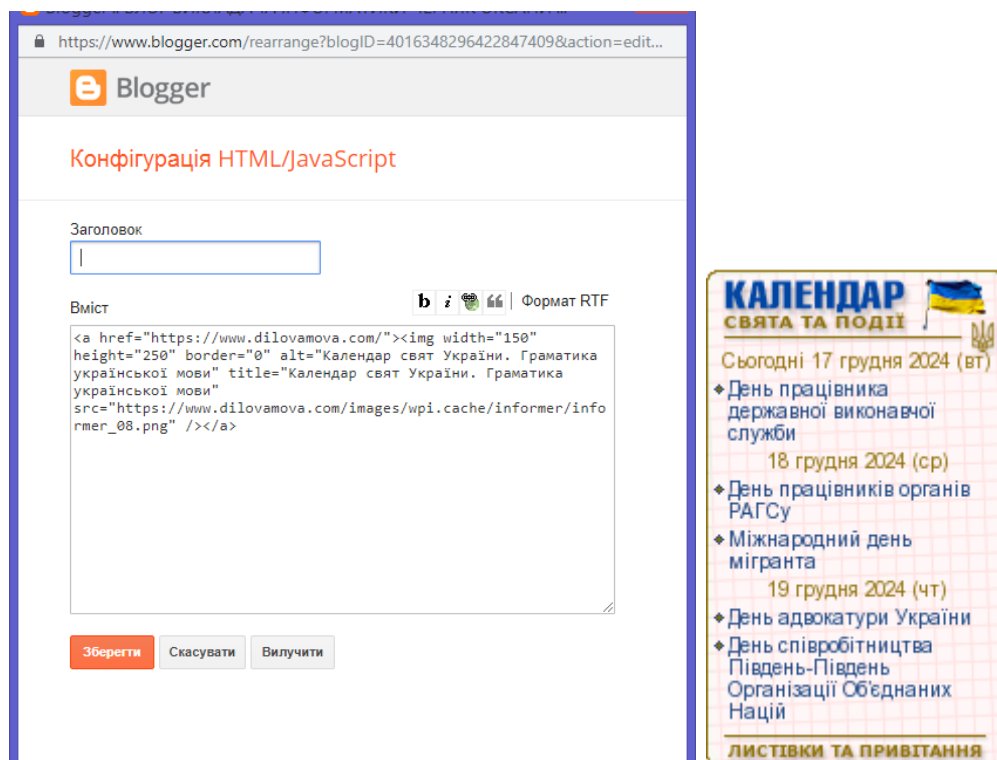

Рис. 2.14. Додавання віджету «Календар свят та подій»

Даний календарний інформер підвищує привабливість персонального ресурсу, а з точки зору відвідувачів блогу є аргументом за те, щоб повертатися

сюди не тільки за основною інформацією, але і для того, щоб дізнатися, які свята і події відзначаються сьогодні і в найближчі дні.

Враховуючи налаштування використаного макету, гаджети розміщені справа і зліва від тексту публікацій (рис. 2.13).

Важливою особливістю блогу є можливість коментування дописів. У Blogger можна здійснити попередні налаштування системи коментування. Налаштування коментарів відбувається у меню «Налаштування» – «Дописи, коментарі та спільний доступ». Так, можна обрати, чи всі відвідувачі можуть лишати коментарі, чи слід їх модерувати (у даному випадку слід розуміти, що коментар публікується лише після того, як модератор це дозволить). Окрім цього, можна вивести певну кількість записів, інші стануть видимими при розкритті усього списку. За замовчуванням коментарі виводяться під тією публікацією, до якої їх додано.

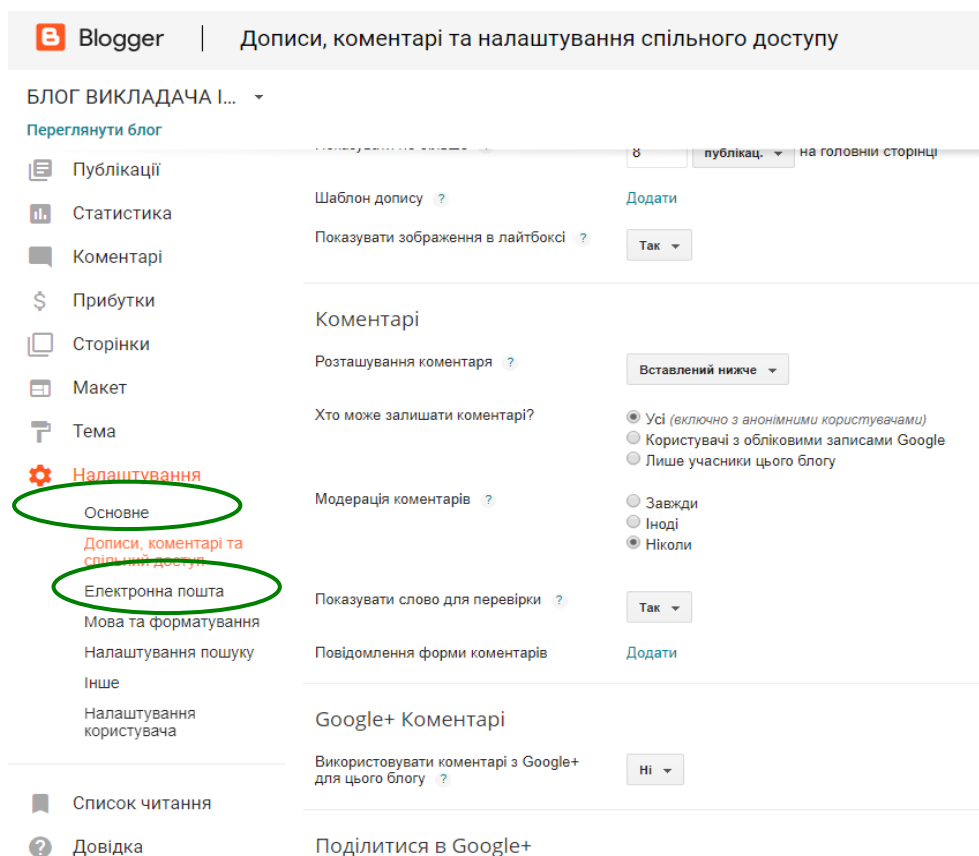

Рис. 2.15. Налаштування коментування дописів блогу

У нашому випадку вибране розташування коментаря нижче від запису, що є, на нашу думку, найзручнішим для читання та зворотного коментування. Також увімкнена можливість коментування для усіх користувачів, включно з анонімними, і відключена модерація коментарів.

Важливим нюансом при розробці та наповненні власного блогу є «бекап» – резервне копіювання, яке забезпечує створення копії даних блогу на додатковому носії інформації. Причому платформа Blogger дозволяє зробити резервну копію як усього вмісту інтернет-ресурсу, так і шаблону блогу.

Резервна копія всього блогу робиться для відновлення даних у разі їх ушкодження або руйнування в основному місці зберігання. Наявність резервної копії дозволяє повністю відновити пости з усіма наявними коментарями. Разом з тим, Blogger дозволяє здійснити резервування самого шаблону блогу – його зовнішнього вигляду, дизайну.

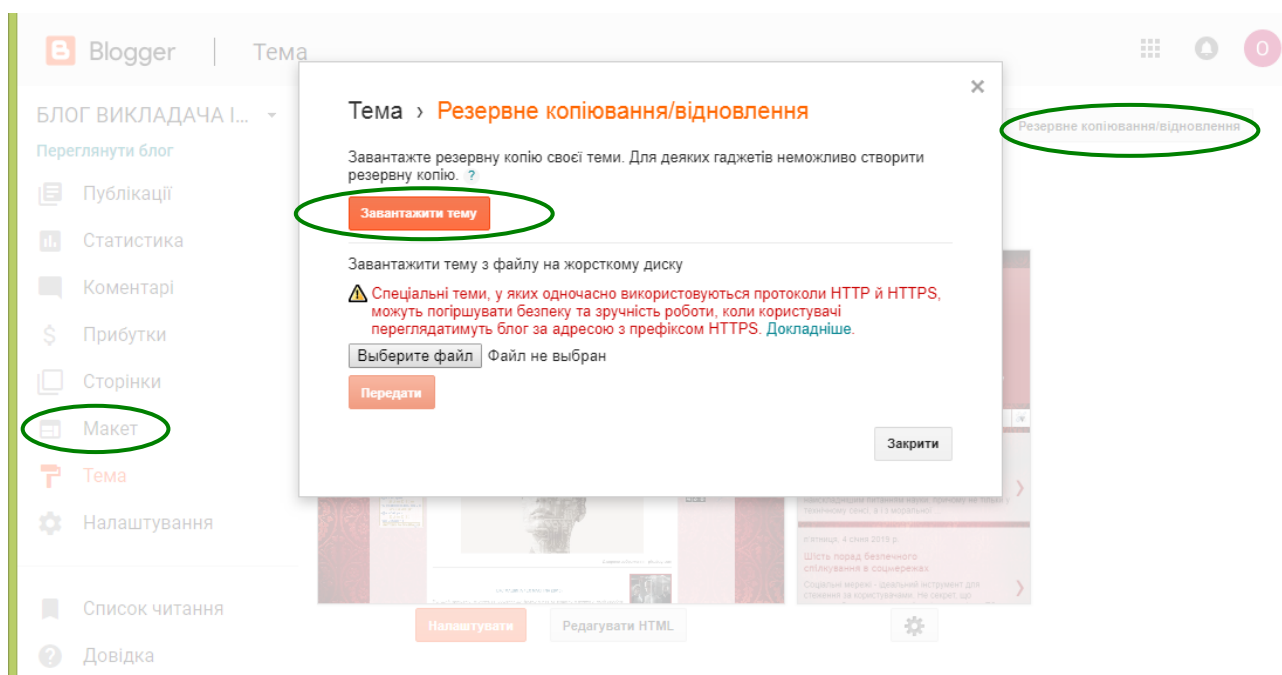

Рис. 2.16. Резервне копіювання макету сторінок блогу

Причин для того, щоб зробити резервну копію шаблону і статей блогу, дуже багато. Наприклад, блог був відключений за СПАМ, пошкоджений зловмисниками, випадково видалений автором або втратились важливі документи (файли), блог планується перенести на іншу платформу тощо. Саме

в подібних ситуаціях і можуть стати в нагоді завчасно зроблені резервні копії статей та шаблону блогу. За їх наявності, на відновлення блогу витрачаються лічені хвилини, всього лише в кілька кліків мишки все повертається до попереднього стану.

Враховуючи важливість резервного копіювання для блогу, нами було зроблено копію як всього вмісту, так і макету ресурсу. Так, увійшовши у вкладку «Макет» і натиснувши кнопку «Резервне копіювання/відновлення» отримуємо можливість завантажити копію своєї теми. При натискуванні на кнопку «Завантаження теми» відбувається її збереження у пам'ять комп'ютера (рис. 2.16).

Резервне копіювання усього вмісту блогу відбувається у пункті головного меню Blogger «Налаштування», у групі команд «Інше». При натисканні на кнопку «Створити резервну копію», вона зберігається у комп'ютер.

Маючи резервні копії як дописів та коментарів, так і макету блогу, можна сподіватися, що його функціонування не буде в небезпеці.

2.5. Основні режими функціонування персонального блогу

Персональний блог викладача може використовуватись не лише автором, а й його колегами, студентами, батьками та усіма небайдужими до інформатики. Для завантаження блогу викладача інформатики Процик Т. С. слід за допомогою веб-браузера ввести у пошуковій системі адресу блогу або прописати його назву у рядку адреси. Результати пошуку відображені на рис. 2.17.

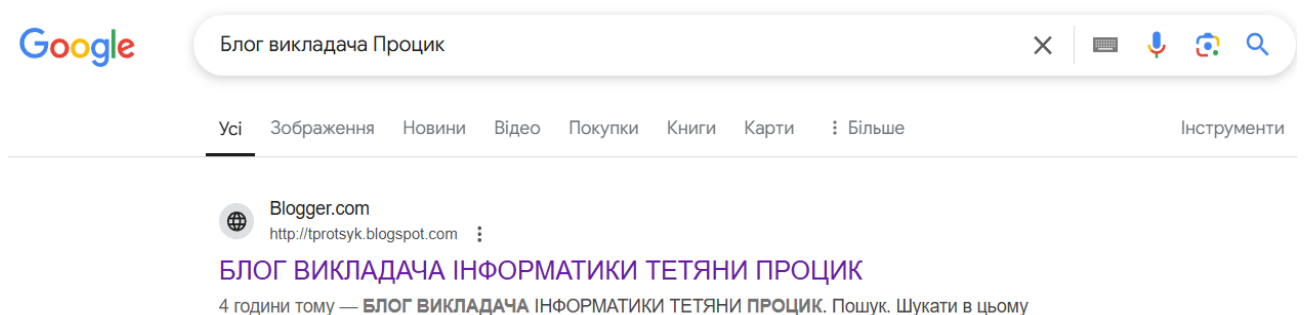

Рис. 2.17. Результати пошуку створеного блогу

Після натискання на гіперпосилання з назвою блогу відбувається перехід безпосередньо на головну сторінку особистого веб-ресурсу (рис. 2.18).

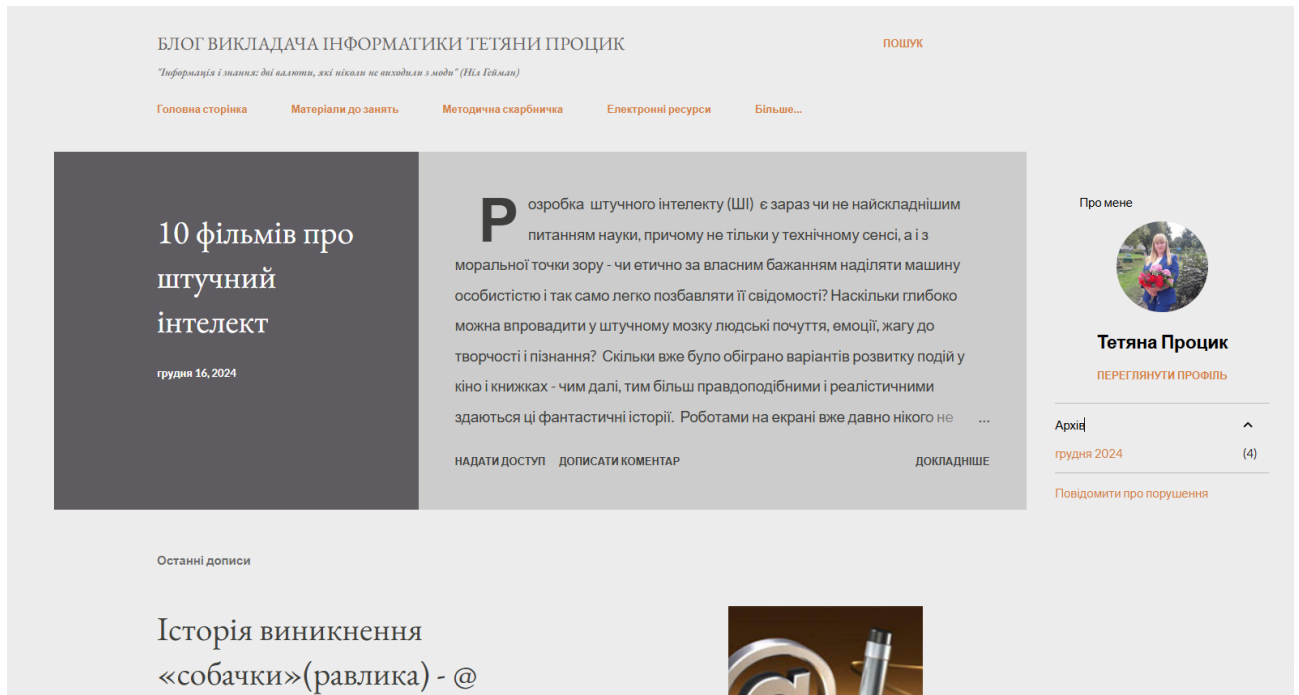

Рис. 2.18. Головна сторінка особистого веб-ресурсу

Якщо автору потрібно внести певні зміни до блогу чи зробити публікацію, йому потрібно увійти у власний обліковий запис під особистим логіном та паролем.

Інформаційне наповнення блогу відповідає чинним програмам дисциплін, які викладає автор, а його сторінки постійно поповнюються новими матеріалами.

На головній сторінці блогу розміщені гаджети, які допомагають користувачу здійснювати навігацію персональним ресурсом. Так, гаджет «Пошук у цьому блозі», розташований у лівій частині головної сторінки, здійснює коректний пошук даних за ключовим словом (рис. 2.19).

Архів блогу у процесі роботи міститиме посилання на статті, згруповані за місяцями. При натискуванні на назву місяця отримаємо дописи, зроблені за цей період часу.

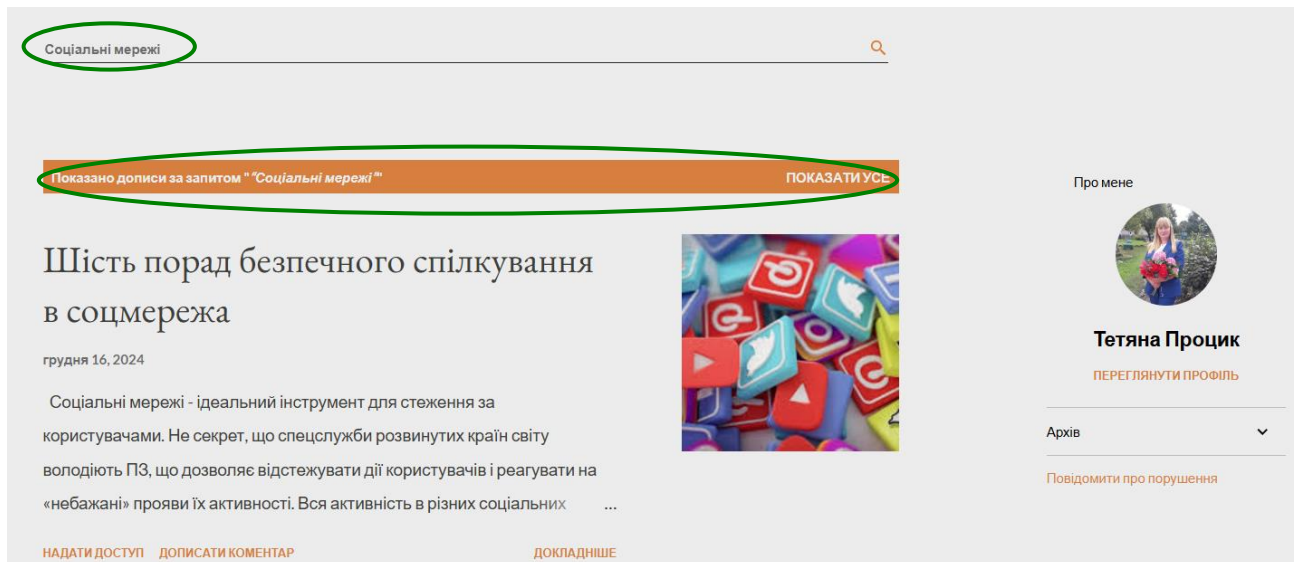

Рис. 2.19. Приклад роботи гаджета «Пошук у цьому блозі»

Гаджет «Корисні посилання» при натисканні на назву сайту спрямовує відвідувачів на інший цікавий Інтернет-ресурс, який завантажується у тому ж вікні.

Гаджети «Архів блогу» та «Корисні посилання» разом з календарем теж розташовані у лівій частині вікна головної сторінки блогу. Права частина головної сторінки містить фото автора, можливість переглянути його повний профіль, форму для здійснення зворотного зв'язку з автором блогу та лічильник відвідувачів, який змінює своє значення з кожним новим відвідуванням (рис. 2.18).

На сторінці «Матеріали до занять» персонального блогу розміщено інструктивні картки для виконання практичних та лабораторних робіт з дисциплін, що викладаються (рис. 2.20).

БЛОГ ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ ТЕТЯНИ ПРОЦІК ПОШУК

"Інформатика і зв'язок: дві планети, які ніколи не виходили з моди" (Ніс Гейман)

[Головна сторінка](#) [Матеріали до занять](#) [Методична скарбничка](#) [Електронні ресурси](#) [Більше...](#)

Матеріали до занять

Про мене

Тетяна Процик

[ПЕРЕГЛЯНУТИ ПРОФІЛЬ](#)

Архів ▼

[Повідомити про порушення](#)

Н а даній сторінці розміщено інструктивні картки для виконання практичних та лабораторних робіт з дисциплін "Комп'ютеризація сільськогосподарського виробництва" для студентів IV курсу спеціальності "Ветеринарна медицина" та "Інформатика та комп'ютерна техніка" для студентів IV курсу спеціальності "Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва", що вивчаються у Камінь-Каширському вищому професійному училищі. Дані матеріали можуть використовуватися як студентами при опануванні вказаних дисциплін, так і викладачами інших навчальних закладів при проведенні занять.

[НАДАТИ ДОСТУП](#)

БЛОГ ВИКЛАДАЧА ІНФОРМАТИКИ ТЕТЯНИ ПРОЦІК ПОШУК

Дисципліна "Комп'ютеризація сільськогосподарського виробництва"
(IV курс вет.)

Лабораторна робота № 1. Робота в середовищі Windows. Робочий стіл. Вікна та дії з ними.

Лабораторна робота № 2. Робота в середовищі Windows. Робота з об'єктами.

Лабораторна робота № 3. Робота зі стандартними програмами ОС Windows.

Лабораторна робота № 4. Використання програм-оболонки. Робота з файлами і папками.

Лабораторна робота № 5. Робота з програмами форматування диска, дефрагментації диска, перевірки диска на помилки.

Лабораторна робота № 6. Використання програм-архіваторів. Робота з антивірусними програмами.

Лабораторна робота № 7. Робота з інформацією в локальній мережі та мережі Internet.

Лабораторна робота № 8. Створення презентації в середовищі Power Point.

Лабораторна робота № 9. Робота з графічними об'єктами та анімаційні ефекти у презентаціях.

Лабораторна робота № 10. Створення документів у текстовому редакторі Microsoft Word. Форматування текстових документів.

Файл "Породи собак"

Файл "Додаток 1"

Лабораторна робота № 11. Дії з фрагментами тексту у Microsoft Word.

Файл "Собаки чи кішки"

Файл "Вступ"

Файл "Цікаві факти"

Лабораторна робота № 12. Оформлення текстових документів. Попередній перегляд та друк документів.

Файл "Анатомія"

Файл "Додаток до ЛЗ 12"

Лабораторна робота № 13. Побудова таблиць засобами MS Word. Введення формул.

Лабораторна робота № 14. Оформлення текстів малюнками. Використання елементів WordArt.

Лабораторна робота № 15. Робота в середовищі Microsoft Publisher.

Файл "Інтернет-джерела"

Рис. 2.20. Вигляд сторінки «Матеріали до занять»

Сторінка «Методична скарбничка» містить посилання на методичні матеріали, що відкриваються у новій вкладці, та ілюстрована фотографіями. При натискуванні на фото відбувається збільшений його перегляд (рис. 2.21).

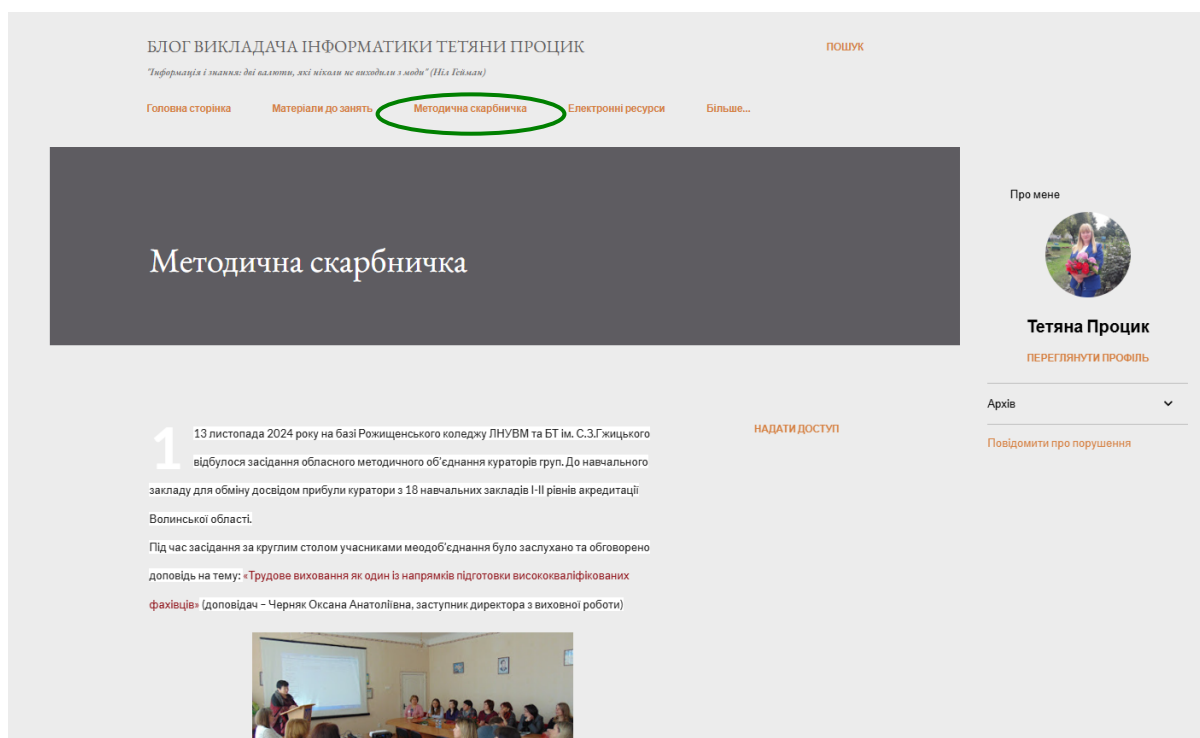

Рис. 2.21. Вигляд сторінки «Методична скарбничка»

Сторінка «Виховна робота» містить дописи, що стосуються виховної діяльності автора блогу, ілюстровані малюнками (рис. 2.22).

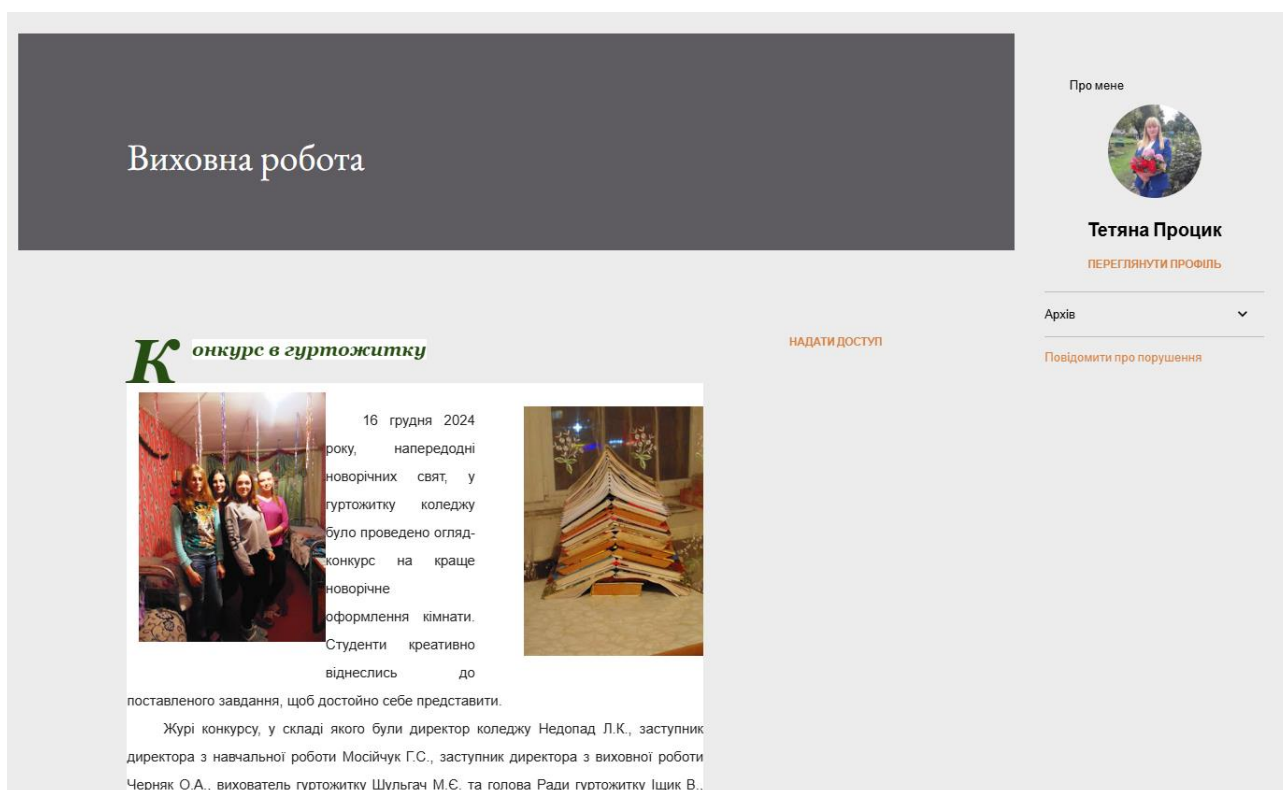

Рис. 2.22. Вигляд сторінки «Виховна робота»

Рис. 2.23. Вигляд сторінки «Електронні ресурси»

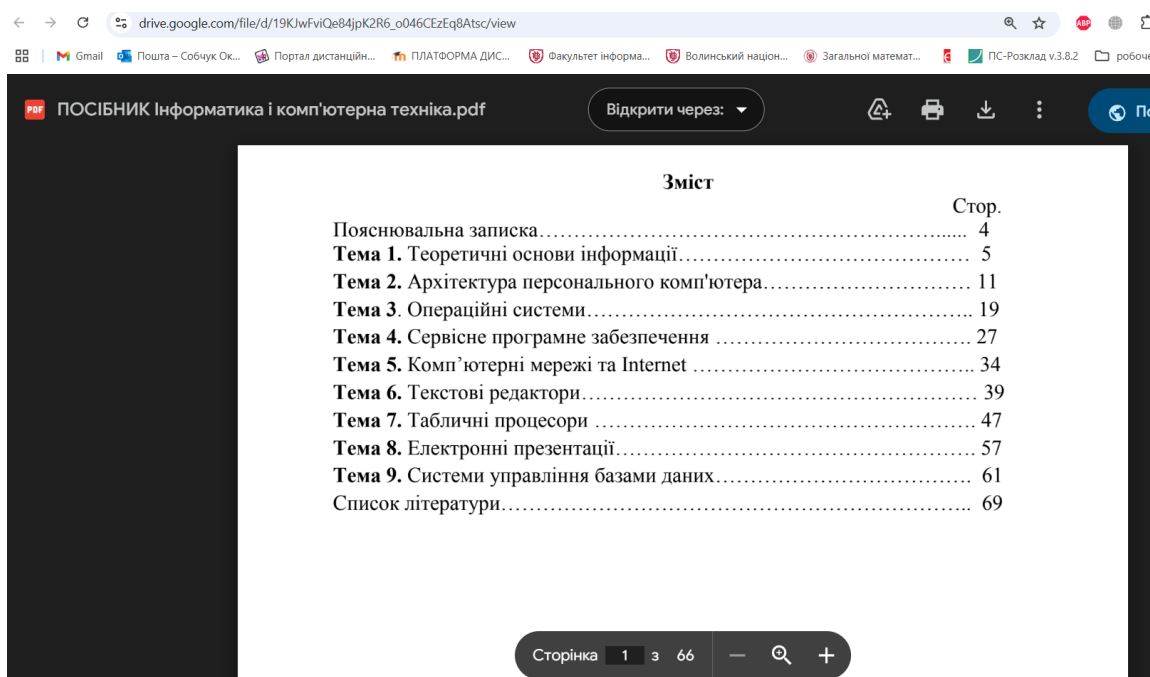

Рис. 2.24. Вигляд вікна перегляду вмісту ресурсів

Сторінка «Фотогалерея» містить посилання на альбоми з фотографіями, при натискуванні на які відбувається завантаження альбому з Google-диску (у новій вкладці). Фото можна переглядати і зберігати на власний комп'ютер.

Загальна характеристика інтерфейсу персонального блогу викладача:

1) загальний дизайн сторінок базується на стабільних стандартах та не використовує можливостей, доступних тільки в окремих браузерах;

2) дизайн блогу виконаний в єдиній колірній гамі і єдиному стилі. Дизайн інтерфейсу всіх частин блогу максимально зрозумілий потенційним його користувачам;

3) графічні матеріали (фотографії та малюнки) завантажуються у форматах JPEG (фотографії) та GIF (малюнки) з обов'язковою оптимізацією для відображення у Веб за розміром і кількістю кольорів. Графічні матеріали коректно (без суттєвих спотворень) відображаються у Веб-безпечній палітрі – 256 кольорів. Дизайн блогу відповідає усім сучасним нормам, є простим і одночасно сучасним та інформативним;

4) інтерфейс користувача забезпечує наглядне, інтуїтивно зрозуміле представлення структури інформації, розміщеної на ньому, та швидкий і логічний перехід між розділами;

5) навігаційні елементи забезпечують однозначне розуміння користувачами їх змісту, лінки на сторінки містять заголовки;

6) усі лінки на сторінки блогу відкриваються у цьому ж вікні браузера. У випадку, якщо на порталі передбачений лінк на сторонній сайт, він відкривається у новому вікні;

7) мінімальна роздільна здатність монітора, під яку розробляється дизайн, – 1024x768 пікселів (ширина зони основного контенту – не більше 980 пікселів), дизайн масштабується в межах від 980 до 1200 пікселів. При вищих роздільних здатностях екрану користувачі дизайн відцентровується до середини, а з боків з'являється фонове зображення.

Адміністратор (автор блогу):

- має доступ до всіх опцій веб-ресурсу (за умови входу у власний обліковий запис Google);

- має можливість додавати нові статті через адміністраторську панель блогу;

- здійснює форматування тексту за допомогою спеціальних засобів на панелі інструментів;

- надає можливість відвідувачам завантажувати з блогу матеріали, необхідні для подальшої роботи, та коментувати їх.

Відвідувачі мають змогу:

- відкривати усі розділи блогу для доступу та читання без аутентифікації користувачів;

- виконувати завантаження матеріалів, необхідних для подальшої роботи;

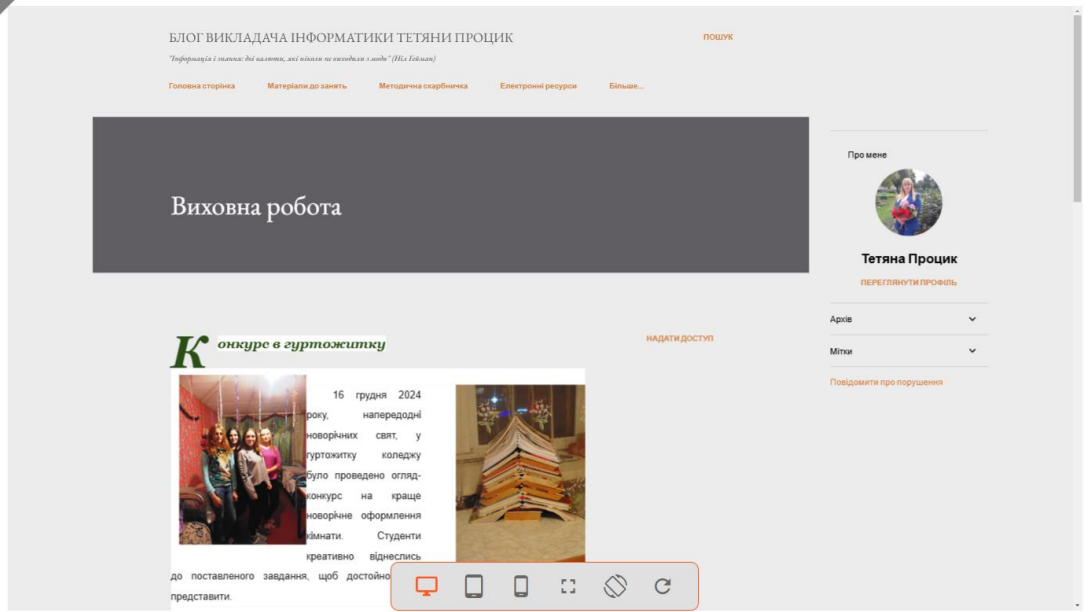
- здійснювати зв'язок з автором блогу за допомогою форми зворотного зв'язку;

- здійснювати пошук необхідної інформації на сторінках блогу за допомогою передбаченої пошукової форми;

- коментувати матеріали.

Як свідчить статистика, 70% аудиторії заходить в Інтернет з мобільних пристроїв і гаджетів. Тому обов'язковим є налаштування мобільної версії блогу, що дозволяє виконати платформа Blogger. Для цього в настройках блогу слід перейти в пункт "Тема", де відображається вигляд блогу «Для мобільних», і натиснути кнопку «Налаштувати тему для мобільних пристроїв» (рис. 2.23). У спливаючому вікні повинна бути встановлена відмітка "Так, використовувати мобільну версію теми при перегляді блогу на мобільних пристроях". Тільки в цьому випадку можна вибрати тему для мобільних пристроїв, яка спочатку налаштована за замовчуванням. При зміні налаштувань натискування на кнопку «Перегляд» буде показувати, як приблизно виглядатиме блог на мобільному пристрої.

Попередній перегляд

Попередній перегляд

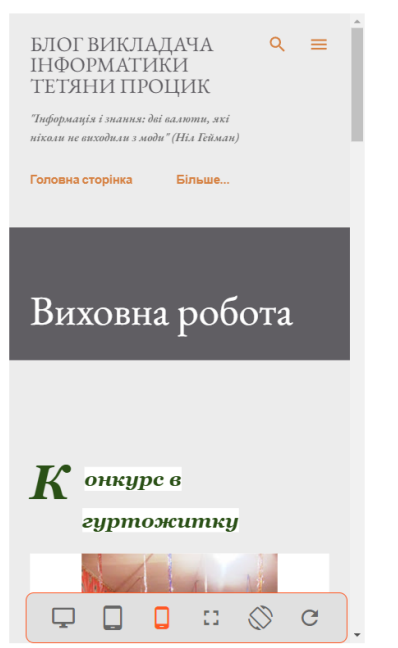
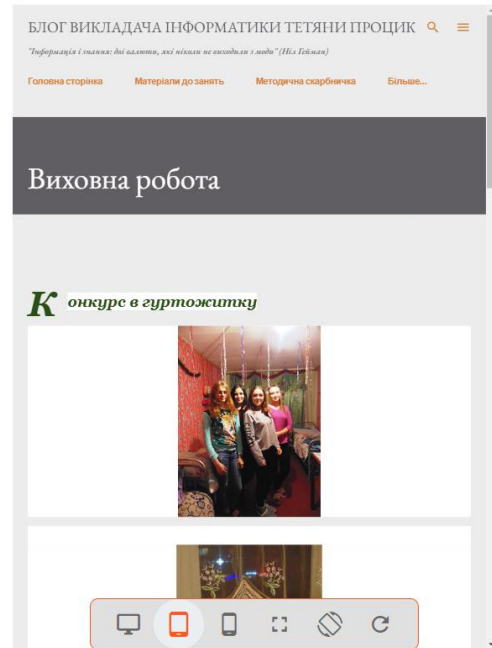
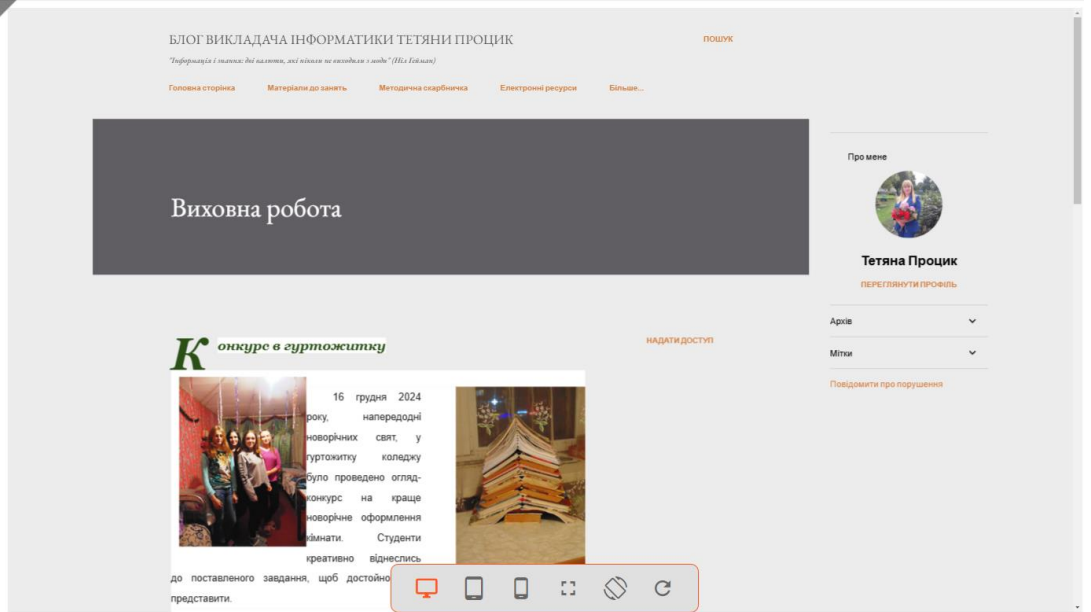

Рис. 2.23. Налаштування параметрів мобільної версії блогу

Після визначення теми і натискання кнопки «Зберегти» вказані налаштування застосуються до мобільної версії блогу, яка добре відображається, а текст добре читається на екранах різного розміру.

2.6. Організація тестування та налагодження блогу

Після розробки персонального блогу викладача інформатики здійснювалося його тестування за такими параметрами:

- перегляд блогу на моніторах різних розмірів і з різною роздільною здатністю. Це дозволило оцінити наступні параметри: дизайн сайту на комп'ютерах потенційних відвідувачів виглядає привабливо; на маленьких екранах з'являтиметься горизонтальна смуга прокрутки; при різній роздільній здатності елементи блогу не зміщуються;

- перевірка коректного відображення кольорів на сторінках блогу при різних настройках кольорової палітри монітора. Це дозволило зробити висновок, що кольори блогу на моніторах потенційних відвідувачів будуть відображатися коректно, не спотворюватимуться;

- перегляд блогу в різних браузерях. Це дозволило перевірити кросбраузерність – здатність веб-порталу залишатися однаково естетичним і привабливим незалежно від того, який браузер буде задіяний для його відкриття. На сьогоднішній день існує ряд найбільш популярних веб-браузерів, таких як Google Chrome, Safari, Mozilla Firefox, Internet Explorer і Opera. Кожен з них дотримується загальних рекомендацій візуалізації розмітки сторінки, проте в той же час кожен обробляє код відповідно до особливості власного ресурсу. Ускладнюється все тим, що досить часто з'являються нові версії браузерів, і ресурс, який відмінно виглядає, наприклад, в IE9, не обов'язково буде виглядати коректно в IE7 або IE8. Етап перевірки блогу на кросбраузерність дуже важливий – за коректної його роботи на різних браузерах з інтернет-ресурсом зможе ознайомитися кожен представник цільової аудиторії. У ході перевірки зроблено висновок, що усі блоки і елементи нашого

блогу залишалися на своїх місцях, зберігали правильні пропорції і конфігурацію для будь-якого браузера;

- завантаження блогу на різних пристроях (стаціонарних комп'ютерах, ноутбуках, смартфонах, планшетах – гаджетах з різними розмірами і конфігураціями екранів) відбувалося без збоїв, сторінки відображалися без втрати чи спотворення інформації;

- перевірка часу завантаження блогу на різній швидкості Інтернет-підключення. Це показало, як швидко завантажуються сторінки блогу на мінімальній і на максимальній швидкості підключення;

- перевірка працездатності гіперпосилань на сторінках блогу. Це показало, чи є в структурі блогу «биті» посилання або посилання, що ведуть не на ті сторінки. Після виявлення таких посилань вони усувалися або виправлялися;

- usability-тестування - проводилося для оцінки зручності продукту у використанні і полягало у залученні користувачів в якості тестувальників для аналізу отриманих результатів. Тестування проводилося за участю 6 людей з цільової аудиторії, так званих респондентів, і показало, що ресурс зручний та зрозумілий у використанні;

- визначення максимально можливого навантаження на інтернет-ресурс (скільки користувачів можуть одночасно здійснювати користування матеріалами блогу). Це показало, що продуктивність блогу така, що він продовжуватиме справно працювати при максимальному навантаженні (з невеликим запасом);

- тестування безпеки. На даній стадії тестування було перевірено, чи немає у відвідувачів доступу до службових та закритих сторінок, а також проводилась перевірка захисту всіх критично важливих сторінок (наприклад, розділу адміністрування блогу) від зовнішнього впливу;

- перевірка відображення шрифтів і графічних зображень. Це дозволило знайти і усунути проблеми з правильним відображенням малюнків і шрифтів;

- тестування працездатності усіх форм та гаджетів, що розміщені на блозі (зворотний зв'язок, додавання коментаря в блог,);
- перевірка роботи пошуку на даному інтернет-ресурсі;
- перевірка працездатності лічильника відвідувачів, встановлених на головній сторінці блогу;
- перевірка властивостей кожної сторінки блогу: заголовків, ключових слів, опису чи інших параметрів;
- перевірка змісту кожної сторінки блогу на відповідність тематиці;
- перевірка правопису на кожній сторінці блогу.

Тестування як завершальний етап розробки веб-блогу грає життєво важливу роль у процесі створення якісного програмного забезпечення. Після його завершення робимо висновок про те, що отримані результати повністю відповідають поставленим завданням. Персональний блог викладача ефективно і стабільно виконує покладені на нього функції і готовий до повноцінної роботи.

2.7. Рекомендації з використання та впровадження розробленого блогу

Основним завданням розробки персонального блогу викладача є створення єдиного навчального інформаційно-комунікативного середовища, презентація і популяризація студентського життя та студентських досягнень, залучення до навчального закладу нових студентів і викладачів, що використовують у своїй педагогічній діяльності сучасні інформаційні технології, створення інструменту публічного інтерактивного обговорення навчальних запитань і проблем, підвищення якості освіти за рахунок впровадження навчання з використанням дистанційних освітніх технологій. Персональний блог викладача – це відкритий засіб інформування студентів, персоналу, батьків про поточне життя навчального закладу, джерело внутрішніх новин, розміщення навчальних та додаткових матеріалів, зворотний зв'язок в коментарях. Проектуючи та наповнюючи власний блог, викладачі

можуть вдало активізувати навчальний процес, уміло організувати самостійну роботу студентів, а також здійснювати свій професійний розвиток та обмін ідеями, методичними розробками, ресурсами. Крім того, особистий блог – це одна зі зручних форм електронного портфоліо педагога, наявність якого сьогодні є вимогою часу і свідчить про високий ступінь інформаційної компетентності викладача.

З огляду на це створений нами персональний блог викладача інформатики може бути корисним:

- студентам та учням шкіл при підборі матеріалу для вивчення інформатики;
- викладачам та вчителям інформатики для обміну досвідом та підготовки до занять;
- усім, хто небайдужий до процесів, які відбуваються у сфері інформаційно-комунікативних технологій.

Впровадження блогів у роботу викладача сприяє покращенню освітнього-виховного процесу, а також підвищує ефективність засвоєння студентами поданих матеріалів.

Аналіз наукових праць і власний педагогічний досвід використання блогу на заняттях дозволив нам виявити й обґрунтувати педагогічні умови використання блогів для організації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні інформатики, які б забезпечували активізацію та оптимізацію навчального процесу, а також розвивали культуру мережевого спілкування та інформаційну культуру студентів, уміння працювати у команді під час створення спільного проекту.

Для отримання позитивного результату від роботи з блогами на заняттях з інформатики необхідно перш за все з'ясувати, на якому рівні студенти володіють матеріалом у цій галузі. Для цього варто виділити основні знання та вміння, що підлягають початковій діагностиці (див. табл. 1).

Перевірити рівень навичок роботи студентів варто на першому практичному занятті. Для цього попередньо слід провести первинну

діагностику, запропонувавши студентам комплекс певних завдань. Якщо рівень навичок роботи студентів з блогами достатній, то можна використовувати їх для організації навчально-пізнавальної діяльності при вивченні інформатики. Якщо цей рівень низький, то перш за все необхідно пояснити студентам, що таке блог, познайомити їх з площадками для розміщення блогів та правилами їх ведення. Потім необхідно знову провести діагностуюче заняття, яке продемонструє, чи готові студенти до роботи з блогами.

Таблиця 2.1

Знання та вміння, що підлягають початковій діагностиці

Характеристики	
Знання	Знати правила реєстрації на сайтах
	Знати правила спілкування в Інтернеті
	Знати, що таке блоги, для чого вони потрібні, принципи роботи в блогах
Уміння	Уміти працювати з електронною поштою (запускати, входити, читати/відправляти пошту)
	Уміти працювати в Інтернеті (пошук інформації, навігація по сайтах)
	Уміти спілкуватися в Інтернеті (чат, блог, форум та ін)
	Уміти розміщувати в Інтернеті будь-які файли (документи, фото, відео)
	Уміти користуватися блогом
	Уміти коментувати повідомлення, розміщені на блозі

При проведенні занять з використанням блогів варто врахувати наступні моменти:

- на початку заняття слід повідомити студентам, що робота буде організована за допомогою блогу. На дошці слід записати веб-адресу блогу;
- викладачу заздалегідь необхідно розмістити в блозі повідомлення з завданням, яке повинні виконати студенти на занятті;
- пояснити новий матеріал;
- запропонувати студентам відкрити сторінку блогу та ознайомитися з завданням, яке розміщене на ньому;

- повідомити студентам, що для успішного виконання завдання необхідно дотримуватися зазначених вимог, розміщених на блозі;
- запропонувати виконати домашнє завдання щодо набуття практичних умінь та навичок з теми, що вивчається;
- звернути увагу студентів на те, що вони можуть задавати в коментарях будь-які запитання з теми та отримати відповідь;
- для самостійної роботи студентам варто запропонувати розмістити результати практичної роботи, що виконувалася на занятті, у власних блогах (за їх наявності).

Грамотне використання блогів у процесі вивчення інформатики сприятиме розширенню кругозору студентів, формуванню у них умінь спілкуватися, використовуючи Інтернет, працювати в групі; сприятиме побудові міжособистісних відносин та посиленню відповідальності за результати власної роботи; дозволить підвищити рівень власної загальнокультурної компетенції.

ВИСНОВКИ

При роботі над даною темою нами було виконано наступні завдання:

1) розглянуто та проаналізовано відповідну методичну, наукову і технічну літературу, що стосується поняття блогу, історії розвитку блогосфери, класифікації та функціональних можливостей блогів;

2) досліджено особливості ведення персонального блогу викладача як засобу активізації та оптимізації навчального процесу;

3) розглянуто та проаналізовано вже існуючий досвід упровадження блогу в освітній процес на прикладі персональних ресурсів викладачів інформатики;

4) на основі зроблених спостережень і висновків виділено і розглянуто ресурс Blogger як платформу для ведення блогу, пройдено всі етапи проектування та розробки ресурсу на обраній платформі з визначенням моделі розробки, обґрунтуванням вибору інструментальних засобів, описом особливостей його реалізації, використання, тестування та налагодження і виділено загальні рекомендації з використання цієї системи.

Саме застосування інформаційних технологій дозволяє вивести сучасне заняття інформатики на якісно новий рівень, оскільки активізує процес навчання шляхом використання нових привабливих форм подання навчальної інформації, залучає студентів до активної пізнавальної діяльності завдяки новизні та нетрадиційності викладання нового матеріалу.

Підвищення ефективності процесу взаємодії користувачів в Інтернет-середовищі, різноманіття принципів особливостей і різних можливостей блог-технологій, а також зручність використання подібного сервісу як викладачами, так і студентами, обумовлює серйозні перспективи для застосування подібних комунікаційних технологій і необхідність їх глибокого вивчення і експериментальних досліджень на практиці. Можна припустити, що при виборі правильної стратегії організації й управління віртуальним співтовариством у процесі дистанційного навчання, в результаті спільної

діяльності викладачів та студентів, будуть вирішені основні педагогічні завдання, а також відбуватиметься особистісне зростання вихованців, що виражається в появі нових навичок і вмінь, необхідних для самонавчання й саморозвитку.

За результатами проведених досліджень можна зробити висновок про високий потенціал даного проекту як засобу підвищення мотивації студентів до вивчення інформатики. Предметом подальшого дослідження ми вбачаємо більш детальний аналіз можливостей навчальних блогів для організації самостійної роботи студентів при вивченні інформатики. Виявлення особливостей використання блог-технологій у процесі вивчення цієї дисципліни має перспективи в напрямі дослідження особливостей використання інших Інтернет-технологій, зокрема, підкастів, електронної пошти, форумів, чатів тощо.

Незважаючи на те, що в темі роботи визначено використання розглянутих технологій при вивченні саме інформатики, очевидна можливість використання отриманих рекомендацій будь-яким викладачем-предметником. Однак, упровадженню даної технології в практику повинен передувати серйозний період підготовки і опрацювання матеріалу, в тому числі і технічного характеру.

